

MINISTARSTVO KULTURE

**PROGRAM ZAŠTITE I OČUVANJA
KULTURNIH DOBARA ZA 2019. GODINU**

Cetinje, decembar 2018. godine

I UVOD

Program zaštite i očuvanja kulturnih dobara za 2019. godinu (u daljem tekstu: Program zaštite i očuvanja), donosi se na osnovu člana 128 Zakona o zaštiti kulturnih dobara, u skladu sa Programom rada Vlade Crne Gore za 2018. godinu. Program zaštite i očuvanja u potpunosti referiše na Srednjoročni program rada Vlade Crne Gore 2018-2020, Nacionalnu strategiju održivog razvoja do 2030. godine, Strategiju naučnoistraživačke djelatnosti 2017-2021 i Strategiju razvoja kulturnog turizma.

Cijeneći da su kulturna dobra, prepoznata kao važan faktor nacionalne identifikacije i da predstavljaju dugoročan resurs za održivi razvoj, te su kao takva, važan prioritet svih savremenih državnih politika, Programom zaštite i očuvanja, planirana je podrška, finansiranje i sufinansiranje programa i projekata od značaja za ostvarivanje javnog interesa u oblasti kulturne baštine Crne Gore, odnosno, realizacija projekata i programa iz oblasti konzervatorske, muzejske, bibliotečke, arhivske i kinotečke djelatnosti.

Jedan od glavnih ciljeva Programa zaštite i očuvanja je ravnomjerni razvoj kulture na teritoriji cijele Crne Gore. U cilju organizovane zaštite obuhvaćeni su projekti namijenjeni unaprjeđenju stanja kulturnih dobara, očuvanju, zaštiti, valorizaciji, prezentaciji i popularizaciji kulturne baštine, kao i unaprjeđenju uslova za primjenu zakona iz oblasti kulturne baštine.

Realizacija predloženih projekata će doprinijeti unaprjeđenju stanja kulturnih dobara, širenju znanja o vrijednostima i značaju kulturne baštine, razumijevanju različitih kultura, uspostavljanju blagovremene saradnje između nadležnih institucija i vlasnika - držalaca, kao i obezbjeđivanju uslova da ista, shodno svojoj namjeni, služe kulturnoj, naučnoj i edukativnoj potrebi pojedinaca i društva.

Uvažavajući značaj ustanova kulture u procesu zaštite, očuvanja, valorizacije, prezentacije i popularizacije kulturne baštine, u kreiranju Programa zaštite i očuvanja, Ministarstvo kulture je obuhvatilo **85 projekata** predloženih od strane nacionalnih i opštinskih javnih ustanova i samostalnih organa uprave iz oblasti kulturne baštine, uključujući i druge subjekte koji doprinose zaštiti, unaprjeđenju i popularizaciji kulturne baštine.

Program zaštite i očuvanja će se finansirati iz budžetskih sredstava Ministarstva kulture za 2019. godinu, sa programa Kulturna baština, pozicija: Konsultantske usluge, projekti i studije, Izdaci za investiciono održavanje, iz opštih prihoda i Konsultantske usluge projekti i studije i Izdaci za investiciono održavanje, iz namjenskih sredstava.

Programom zaštite i očuvanja za 2019. godinu, predloženi su projekti iz oblasti konzervatorske, muzejske, bibliotečke, arhivske i kinotečke djelatnosti, a koje će realizovati nacionalne i lokalne javne ustanove, organi državne uprave iz oblasti kulturne baštine, uključujući i druge subjekte koji doprinose zaštiti, unaprjeđenju i popularizaciji kulturne baštine, u ukupnom iznosu od **1.106.398,00 €**, od čega **413.000,00 €** iz namjenskih sredstava.

II OPIS STANJA

Ministarstvo kulture se u proteklom periodu (2004 - 2008. godine), bavilo analizom stanja¹ u kulturnoj baštini, na osnovu koje su pokrenuti reformski procesi u domenu zakonske regulative, koji su za rezultat imali donošenje seta propisa iz oblasti kulturne baštine (2010 - 2012. godine). Prilikom koncipiranja novog zakonskog okvira poseban zahtjev predstavljalo je usklađivanje realnih potreba zaštite i očuvanja kulturnih dobara i obezbjeđenja finansijskih izvora za sanaciju degradiranih kulturnih dobara, sa međunarodnim standardima, potrebama države, razvojnim kapacitetima ustanova kao nosilaca djelatnosti, kao i usklađivanje sa nacionalnim zakonodavstvom kako bi ova oblast bila cjelovito uređena.

Na osnovu člana 8 Zakona o kulturi („Službeni list Crne Gore“, broj 49/08), donijet je Nacionalni program razvoja kulture 2011 - 2015., koji je predstavljao prvu dugoročnu projekciju reforme u kulturi Crne Gore. Petogodišnja strategija razvoja kulture u Crnoj Gori zasnovana je na analizi svih segmenata kulture, od načela na kojima se razvijaju djelatnosti u kulturi do tehničke i institucionalne potpore njenom unaprjeđenju.

Ključni izazovi u predmetnoj strategiji su postizanje ravnomjernog razvoja svih djelatnosti kulture na nacionalnom i lokalnom nivou, jačanje pravno-institucionalne podrške i jačanje kadrovskih kapaciteta. Nakon petogodišnjeg sprovođenja navedenog dokumenta, Vlada Crne Gore, na prijedlog Ministarstva kulture donosi Program razvoja kulture 2016 – 2020. koji definiše strateška opredjeljenja kulturne politike i osnovne mjere koje će Ministarstvo sprovesti u razvoju i afirmaciji kulture i kulturno-umjetničkog stvaralaštva, zaštititi kulturne baštine i afirmaciji kulturnih identiteta koji odražavaju tradiciju i savremenost Crne Gore.

Uslijed brojnih nedostataka u dokumentacionoj osnovi za zaštitu kulturnih dobara, kao i prepoznatih slabosti u kadrovskim i institucionalnim nosiocima djelatnosti zaštite i očuvanja kulturne baštine, Ministarstvo kulture usvojilo je i realizovalo Projekat „Revalorizacija kulturnih dobara Crne Gore“, a u skladu sa Programom rada Vlade za 2014. godinu. Projekat je obuhvatio kulturna dobra, koja taj status imaju prema ranijim propisima, od ustanovljavanja institucionalne i zakonodavne zaštite kulturnih dobara, 1948. godine. Cijeneći da je revalorizacija stručna i

¹ Stanje kulturne baštine Crne Gore, Ministarstvo kulture, Podgorica 2006. godina

naučna ocjena svojstava, osobenosti i značaja kulturnog dobra, radi provjere njegove kulturne vrijednosti, projekat je, pored ostalog, obuhvatio i definisanje mjera i nosioce istih, u cilju unaprjeđenja stanja kulturnih dobara.

Kroz pomenutu aktivnost uspostavljena je osnova za sprovođenje daljih mjera i istovremeno prepoznata potreba izrade Liste prioriternih intervencija najugroženijih kulturnih dobara, koja definiše prioritete za dalja finansijska ulaganja, radi unaprjeđenja stanja i očuvanja kulturnih vrijednosti crnogorske kulturne baštine.

Zaključkom Vlade Crne Gore br. 08-1978/3 od 01.08.2014. godine Uprava za zaštitu kulturnih dobara i JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore zaduženi su da pripreme Listu prioriternih intervencija za izradu konzervatorskih projekata i sprovođenje konzervatorskih mjera, arheoloških i konzervatorskih istraživanja, a radi unaprjeđenja stanja najugroženijih kulturnih dobara.

Istim Zaključkom, nacionalne i lokalne javne ustanove i organi uprave, koji obavljaju konzervatorsku, muzejsku, arhivsku, bibliotečku i kinotečku djelatnosti zaduženi su da, u skladu sa članom 120 Zakona o zaštiti kulturnih dobara, planiraju projekte i aktivnosti zaštite i očuvanja kulturnih dobara, u skladu sa njihovim nadležnostima, a posebno u odnosu na pokretna kulturna dobra koja se čuvaju u fondovima muzeja, biblioteka, arhiva. Nadalje, Ministarstvo kulture zaduženo je da, u skladu sa članom 128 Zakona o zaštiti kulturnih dobara, godišnjim programima zaštite i očuvanja kulturnih dobara planira projekte od značaja za unaprjeđenje stanja kulturnih dobara.

Shodno članu 128 Zakona o zaštiti kulturnih dobara i Programu rada Vlade Crne Gore, Program zaštite i očuvanja kulturnih dobara donosi se na godišnjem nivou, u kontinuitetu od 2012. godine, godišnje Liste prioriternih intervencija Uprave za zaštitu kulturnih dobara i JU Centar za konzervaciju i arheologiju, kao i na osnovu konsultacija sa relevantnim nacionalnim i lokalnim ustanovama na teritoriji Crne Gore iz oblasti kulturne baštine i drugih subjekata koji doprinose zaštiti, unaprjeđenju i popularizaciji kulturne baštine.

U okviru poslova na strateškom planiranju u kulturnoj baštini, Ministarstvo kulture pristupilo je analizi stručnih kapaciteta zaposlenih u državnim organima, nacionalnim i lokalnim javnim ustanovama koje obavljaju konzervatorsku, muzejsku, bibliotečku, arhivsku i kinotečku djelatnost, i izradilo Informaciju o kadrovskim kapacitetima organa i ustanova koji se bave zaštitom i očuvanjem kulturne baštine (septembar 2018. godine)². Predmetna informacija obuhvatila je zaposlene na poslovima zaštite i očuvanja kulturne baštine u 3 organa državne uprave, 8 nacionalnih javnih ustanova i 32 lokalne javne ustanove. Ciljevi analize su evaluacija broja i strukture kadrovskih kapaciteta iz oblasti kulturne baštine, odnosno zaposlenih u

² Zaključak Vlade Crne Gore br. 07-4447 od 27.09.2018. godine

navedenim ustanovama i prijedlog mjera za jačanje kadrovske strukture i planiranje u pogledu obrazovanja neophodnog kadra u djelatnostima zaštite i očuvanja kulturne baštine.

III OPERATIVNI CILJEVI, PRATEĆI INDIKATORI UČINKA I AKTIVNOSTI ZA SPROVOĐENJE CILJEVA

Imajući u vidu stanje u resoru kulturne baštine, osnovni cilj Programa zaštite i očuvanja je obezbjeđenje sveobuhvatnog i ravnomjernog tretmana kulturne baštine Crne Gore. Pojedinačni ciljevi proizilaze iz pomenutog, odnosno potreba kulturne baštine Crne Gore, i tiču se:

- zaštite i očuvanja kulturnih dobara
- unaprjeđenja stanja kulturnih dobara
- održivog upravljanja kulturnim dobrima
- edukacije kadrova
- turističke valorizacije kulturne baštine
- popularizacije i prezentacije kulturne baštine
- poboljšanja uslova rada ustanova i stručnih službi za primjenu zakona iz oblasti kulturne baštine

Definišući ciljeve, istovremeno su prepoznate i aktivnosti za njihovo sprovođenje, tj. oblasti u okviru kojih se planiraju projekti za ispunjenje ciljeva Programa:

1. arheološka i konzervatorska istraživanja
2. izrada konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera
3. edukacija i doedukacija kadrova
4. prezentacija i popularizacija kulturne baštine
5. tehničko-tehnološko osavremenjavanje

Realizacijom projekata u okviru navedenih oblasti, tj. sprovođenjem Programa zaštite i očuvanja kulturnih dobara obezbjeđuje se sveobuhvatan pristup zaštiti i očuvanju kulturne baštine Crne Gore, u kontinuitetu. Osim fizičkog tretmana putem sprovođenja istraživanja, izrade projekata i sprovođenja konzervatorskih mjera, Programom zaštite predviđene su aktivnosti koje umnogome doprinose adekvatnoj zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, kroz edukaciju i doedukaciju stručnog kadra, popularizaciju i prezentaciju, kao i tehničko-tehnološko osavremenjavanje ustanova iz oblasti kulturne baštine.

Stepen realizacije projekata u okviru pet prepoznatih oblasti predstavlja osnovni prateći indikator učinka, koji na godišnjem nivou prate: presjek stanja kulturnih dobara, broj edukovanih i doedukovanih kadrova, vidljivost projekata i medijska pokrivenost, zastupljenost kulturne baštine u kulturnom životu, broj tehničko-tehnološko unaprijeđenih objekata i prostora za rad i obavljanje djelatnosti.

Programom zaštite i očuvanja za 2019. godinu obuhvaćeno je **85 projekata**, od ukupno 231 pristigle prijave:

1. konzervatorska i arheološka istraživanja: 12 projekata
2. konzervatorski projekti i sprovođenje konzervatorskih mjera: 34 projekta
3. edukacija i doedukacija stručnog kadra: 7 projekata
4. popularizacija i prezentacija kulturne baštine: 23 projekta
5. tehničko-tehnološko osavremenjavanje: 8 projekata
6. ostalo: 1 projekat

vodeći računa o obezbjeđenju ravnomjernog tretmana kulturne baštine na teritoriji Crne Gore.

Ukupan iznos opredijeljenih sredstava iznosi **1.106.398,00 €**.

1. ISTRAŽIVANJA

Arheološka i konzervatorska istraživanja

Programom zaštite i očuvanja za 2019. godinu, predviđeno je **12 projekata** u okviru kojih će se vršiti arheološka i konzervatorska istraživanja, u planiranom iznosu od **197.500,00 €**.

1. **Naziv aktivnosti:** Arheološko istraživanje srednjevjekovnog grada Svača, Opština Ulcinj

Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Opredijeljena sredstva: 30.000,00 €

Obrazloženje: Za razumjevanje hronologije grada Svača, naročito perioda između VI i XV vijeka, potrebna su obimnija arheološka istraživanja, koja bi definisala dispoziciju sakralnih objekata sa sjeveroistočne strane gradskih bedema (vizantijske bazilike, kao i spoljnog bedema, čiji su ostaci nedavno pronađeni). Realizacijom projekta doprinosi se formiranju kulturno-istorijske slike primorskog regiona i datovanju otkrivenih objekata i arheoloških cjelina.

2. **Naziv aktivnosti:** Podvodna arheološka istraživanja i valorizacija podvodnih lokaliteta 2017.-2019., III faza

Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Opredijeljena sredstva: 12.000,00 €

Obrazloženje: Projekat podrazumijeva sprovođenje aktivnosti na valorizaciji podvodnih arheoloških lokaliteta Crne Gore. Treća, završna faza projekta odnosi se na nastavak dosadašnjih aktivnosti koje obuhvataju uvid u stanje lokaliteta, prikupljanje dokaza o svojstvima, osobenostima i značaju podvodnih arheoloških lokaliteta, kao i izradu istraživačkog nalaza za potrebe izrade elaborata o valorizaciji, čime se stvaraju uslovi za sprovođenje procedure uspostavljanja zaštite i sticanja statusa kulturno dobro.

3. **Naziv aktivnosti:** Arheološka i konzervatorska istraživanja lokaliteta Brskovo i sprovođenje preventivnih mjera zaštite, Opština Mojkovac
Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore
Opredijeljena sredstva: 25.000,00 €
Obrazloženje: Projekat predstavlja višegodišnje istraživanje jednog od najznačajnijih srednjevjekovnih lokaliteta na teritoriji Crne Gore i podrazumijeva nastavak sondažnih istraživanja na prostoru trga – Doganjicama i na lokacijama Medeno guvno, Mrki krš, kao i nastavak antropoloških analiza humanoidnih ostataka, koji su otkriveni 2018. godine.
4. **Naziv aktivnosti:** Arheološka i konzervatorska istraživanja lokaliteta Carine i Gradina u Risnu, Opština Kotor
Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore
Opredijeljena sredstva: 18.000,00 €
Obrazloženje: Višegodišnja arheološka istraživanja u Risnu (lokaliteti Carine i Gradina) i u akvatorijumu Risanskog zaliva, realizuju se u saradnji JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore i Varšavskog univerziteta, koji su zaključili novi ugovor o saradnji za period 2018-2020. godine. Imajući u vidu dosadašnje značajne rezultate sprovedenih istraživanja, projekat podrazumijeva nastavak aktivnosti u cilju otkrivanja novih saznanja o antičkom gradu Risiniumu i stvaranje uslova za zaštitu, očuvanje i prezentaciju dva značajna lokaliteta.
5. **Naziv aktivnosti:** Arheološka i konzervatorska istraživanja lokaliteta Municipium S... i sprovođenje preventivnih mjera zaštite, Komini, Opština Pljevlja, II faza
Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore
Opredijeljena sredstva: 20.000,00 €
Obrazloženje: Rezultati istraživanja doprinose sagledavanju potreba i uslova koji su doveli do formiranja ovog grada, utvrđivanju stepena kulturnog i ekonomskog razvoja, kao i trgovačkih veza sa drugim područjima. U daljoj fazi realizacije projekta planiran je nastavak sprovođenja arheoloških istraživanja i preventivnih mjera zaštite otkrivenih partija, imajući u vidu da pitanje ubikacije, imena i vremena nastanka grada još uvijek nije naučno potvrđeno.
6. **Naziv aktivnosti:** Geofizička, arheološka i konzervatorska istraživanja tri lokaliteta sa stećcima, Opština Žabljak i Opština Plužine, II faza
Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore
Opredijeljena sredstva: 10.000,00 €
Obrazloženje: Projekat, koji se realizuje u skladu sa Menadžment planom lokaliteta sa stećcima koji su upisani na UNESCO listu svjetske baštine, predstavlja nastavak aktivnosti započetih u 2018. godini i podrazumijeva fazno sprovođenje multidisciplinarnih istraživanja, uz učešće inostranih stručnjaka, imajući u vidu da predmetni lokaliteti sa teritorije Crne Gore nikada ranije sistematski istraživani.

- 7. Naziv aktivnosti:** Rekognosciranje crnogorskog podmorja, Budvanski akvatorijum
Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore
Opredijeljena sredstva: 2.500,00 €
Obrazloženje: Projekat predstavlja nastavak saradnje, započete 2009. godine, između bivšeg Regionalnog zavoda za zaštitu spomenika kulture Kotor, Fondacije RPM Nautical iz Floride-SAD i Regionalnog centra za obuku ronilaca, podvodno razminiranje, spašavanje i kontrolu na moru iz Bijele. Cilj istraživanja je prikupljanje novih podataka o do sada neistraženim lokacijama crnogorskog podmorja.
- 8. Naziv aktivnosti:** Arheološka i konzervatorska istraživanja Žabljaka Crnojevića, Prijestonica Cetinje, II faza
Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore
Opredijeljena sredstva: 10.000,00 €
Obrazloženje: Sistematska arheološka istraživanja Žabljaka Crnojevića predstavljaju prvi korak ka revitalizaciji jednog od najznačajnijih utvrđenja u Crnoj Gori. Aktivnosti započete u 2018. godini, nastaviće se sa ciljem dobijanja novih saznanja o crnogorskoj prijestonici, definisanja historijata i stvaranja uslova za izradu konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera.
- 9. Naziv aktivnosti:** Sistematska arheološka istraživanja praistorijskog lokaliteta Crvena stijena, selo Petrovići, Opština Nikšić
Realizator: JU Narodni muzej Crne Gore, JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore
Opredijeljena sredstva: 20.000,00 €
Obrazloženje: Projekat podrazumijeva nastavak istraživanja najznačajnijeg praistorijskog lokaliteta u Crnoj Gori, koji doprinosi ne samo boljem razumijevanju načina života i kulturnog razvoja neandertalaca, već i uspostavljanju i unaprjeđenju saradnje sa brojnim međunarodnim institucijama i stručnjacima, koji su i u proteklom periodu aktivno sudjelovali u istraživanju ovog lokaliteta. Detaljna obrada podataka sakupljenih tokom istraživanja doprinosi stvaranju jasnije slike o prilagođavanju neandertalaca okolini u kojoj su živjeli, kao i transformacijama uslovljenim klimatskim uslovima.
- 10. Naziv aktivnosti:** Arheološka i konzervatorska istraživanja, izrada konzervatorskog projekta, sprovođenje konzervatorskih mjera i edukacija i doedukacija stručnog kadra na lokalitetu Samograd, Opština Bijelo Polje, IV faza
Realizator: JU Polimski muzej Berane
Opredijeljena sredstva: 20.000,00 €
Obrazloženje: Na jedinstvenom antičkom utvrđenju, otkrivenim arhitektonskim ostacima bedema i pojedinih objekata, JU Polimski muzej – Berane sprovodi višegodišnja arheološka istraživanja i konzervatorske mjere. U dosadašnjem periodu jasno su izdvojene četiri faze aktivnog života na ovom prirodnom refugijumu. Četvrta faza podrazumijeva nastavak

arheoloških istraživanja, sondažna istraživanja južne nekropole grada, izradu konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera na budućim otkrivenim partijama.

11. Naziv aktivnosti: Sistematska arheološka istraživanja pratorijskog naselja na Torinama u selu Radmance, Opština Petnjica

Realizator: JU Polimski muzej Berane

Opredijeljena sredstva: 20.000,00 €

Obrazloženje: Na lokalitetu Torine sprovode se arheološka istraživanja višeslojnog praistorijskog naselja koje pripada kraju vinčanske kulturne grupe (Vinča - Pločnik II). Naselje je bilo aktivno tokom neolita i bronzanog doba, a evidentirani su i tragovi rimskog perioda. Imajući u vidu značaj ovog lokaliteta, koji doprinosi upotpunjavanju istorijske slike razvoja zajednica tokom bakarnog i bronzanog doba, projekat podrazumijeva nastavak aktivnosti započetih 2017. godine, sa ciljem konačnog definisanja svih relevantnih podataka o ovom višeslojnom praistorijskom naselju.

12. Naziv aktivnosti: Arheološka istraživanja i sprovođenje konzervatorskih mjera na otkrivenim partijama zidova Utvrđenja „Izlit“, Opština Rožaje, V faza

Realizator: JU Zavičajni muzej „Ganića kula“ Rožaje

Opredijeljena sredstva: 10.000,00 €

Obrazloženje: Petogodišnji projekat Arheološka istraživanja i sprovođenje konzervatorskih mjera na antičkom utvrđenju „Izlit“, na Ganića kršu u Rožajama, JU Zavičajni muzej realizuje u saradnji sa JU Polimski muzej Berane. Tokom dosadašnjih aktivnosti tretiran je bedemski zid iz antičkog perioda, u skladu sa konzervatorskim projektom. Peta faza podrazumijeva nastavak arheoloških istraživanja, uz sprovođenje konzervatorskih mjera u cilju zaštite i valorizacije ovog lokaliteta.

2. KONZERVATORSKI PROJEKTI I SPROVOĐENJE KONZERVATORSKIH MJERA

Programom zaštite i očuvanja za 2019. godinu, obuhvaćeno je **34 projekta**, za koje je planiran iznos od **745.868,00 €**.

1. Naziv aktivnosti: Izrada studije i menadžment plana Duklje, Glavni grad Podgorica

Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Opredijeljena sredstva: 20.000,00 €

Obrazloženje: Imajući u vidu evidentnu potrebu kreiranja dugoročne strategije kao glavnog preduslova za kvalitetno upravljanje lokalitetom, projekat podrazumijeva izradu Studije i Menadžment plana, koji će dati odgovore na brojna, prije svega ključna pitanja zaštite i upravljanja arheološkim lokalitetom Duklja i unaprijediti saradnju svih relevantnih struktura.

2. **Naziv aktivnosti:** Sprovođenje konzervatorskih mjera na ikonostasu crkve Uspenje Bogorodice u Cetinjskom manastiru, Prijestonica Cetinje, IV faza
Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore
Opredijeljena sredstva: 10.000,00 €
Obrazloženje: Projekat sprovođenja konzervatorskih mjera na ikonostasu crkve Uspenje Bogorodice realizuje se fazno. Proteklih godina realizovane su tri faze koje su podrazumijevale izradu noseće konstrukcije i konzervatorsko restauratorske tretmane na ikonama i rezbariji. Četvrta faza projekta podrazumijeva nastavak predmetnih aktivnosti u cilju zaštite i unaprjeđenja sveukupnog stanja ikonostasa crkve Uspjenje Bogorodice i obezbjeđenja njegove adekvatne prezentacije.
3. **Naziv aktivnosti:** Sprovođenje konzervatorskih mjera sanacije eksterijera i enterijera crkve Sv. Blagovještenja u Jeksi, Rijeka Crnojevića, Prijestonica Cetinje, III faza
Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore
Opredijeljena sredstva: 23.298,00 €
Obrazloženje: Projekat podrazumijeva faznu realizaciju, a na osnovu izvršenih istraživanja i izrade konzervatorskog projekta, koji su ukazali na loše stanje očuvanosti crkve. U okviru druge faze pristupljeno je sprovođenju konzervatorskih mjera, koje se, imajući u vidu činjenicu da je projektom tretiran enterijer i eksterijer crkve, nastavljaju i u trećoj fazi. Aktivnosti treće faze odnose se na definisanje prilazne staze i prostora oko crkve, a potom sprovođenje konzervatorskih mjera na živopisu.
4. **Naziv aktivnosti:** Sprovođenje konzervatorskih mjera na Kuli Voltica, Staro selo, Župa, Opština Nikšić, II faza
Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore
Opredijeljena sredstva: 20.000,00 €
Obrazloženje: Voltica je karaula-tvrđava, podignuta u doba vladavine knjaza Danila Petrovića 1854. godine, i imala je važnu istorijsku ulogu. Objekat je pravougaonog oblika, spratnosti P+1, sa dvije kružne kule na kojima su izvedene brojne puškarnice. Projekat podrazumijeva nastavak realizacije aktivnosti započetih u 2018. godini, a koje se odnose na sprovođenje konzervatorskih mjera u skladu sa izrađenim konzervatorskim projektom.
5. **Naziv aktivnosti:** Konzervatorska istraživanja i sprovođenje konzervatorskih mjera na novootkrivenom mozaiku, Duklja, Glavni grad Podgorica
Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore
Opredijeljena sredstva: 15.000,00 €
Obrazloženje: Prilikom arheoloških istraživanja 2018. godine, otkriven je mozaik, koji nije u potpunosti istražen. Za sada su vidljive ukrasne bordure, geometrijski motivi i drugi elementi, u bojama crvene, plave i zelene nijanse. Mozaik je u veoma lošem stanju očuvanosti, jer je uslijed slijeganja terena napukao i dislociran. Projekat podrazumijeva sprovođenje konzervatorskih istraživanja i konzervatorskih mjera na novootkrivenom

mozaiku, u cilju daljeg sprječavanja propadanja i očuvanja kulturnih vrijednosti ovog segmenta lokaliteta.

- 6. Naziv aktivnosti:** Sprovođenje konzervatorskih mjera na ikonostasu crkve Sv. Trojica, Opština Pljevlja, III i IV faza
Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore
Opredijeljena sredstva: 20.000,00 €
Obrazloženje: Oltarska pregrada izvedena je u vrijeme arhimandrita Meletija Mihailovića i igumana Avakuma Miloševića, pretpostavlja se 1806/07. godine, a njen tvorac je bio pop Simeun Lazović. Projekat podrazumijeva faznu realizaciju, u okviru koje su do sada zamijenjene parapetne ploče i arhitravna greda, kao i prestone ikone za koje se smatra da su postavljene prilikom obnove 1895. godine. Realizacija treće faze obuhvata sprovođenje konzervatorsko – restauratorskih mjera na ikonama u trećoj zoni ikonostasa, dok je u okviru četvrte faze predviđena izrada i montiranje nove noseće konstrukcije i tretiranih elemenata ikonostasa.
- 7. Naziv aktivnosti:** Sanacija Spomen grobnice sa bustom Jovana Tomaševića, Prijestonica Cetinje
Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore
Opredijeljena sredstva: 3.000,00 €
Obrazloženje: Spomen bista Jovana Tomaševića, jednog od osnivača KP Crne Gore, djelo je akademskog vajara Draga Đurovića. Projektom je planirano sprovođenje neophodnih konzervatorskih mjera u cilju sanacije evidentiranih oštećenja i zaštite od daljeg propadanja, čime se obezbjeđuje adekvatan tretman ovog kulturnog dobra i njegova prezentacija.
- 8. Naziv aktivnosti:** Sanacija Spomen-ploče, posvećena bitci na Košćelama, Prijestonica Cetinje
Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore
Opredijeljena sredstva: 1.000,00 €
Obrazloženje: Projektom je predviđeno sprovođenje konzervatorskih istraživanja na Spomen-ploči posvećenoj bitci na Košćelama, imajući u vidu pretpostavku da je postojeća ploča postavljena na mjestu nekadašnje, starije spomen-ploče. Rezultati istraživanja definisaće dalje aktivnosti u okviru projekta, a u cilju obezbjeđenja zaštite i unaprjeđenja stanja spomen-obilježja koje ima višestruke kulturne vrijednosti.
- 9. Naziv aktivnosti:** Sanacija Spomenika potopljenim dobrovoljcima kod Medove, Prijestonica Cetinje
Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore
Opredijeljena sredstva: 5.000,00 €

Obrazloženje: Spomenik potopljenim dobrovoljcima kod Medove, djelo akademskog vajara Rista Stijovića, je svojevrsna memorija na važan istorijski događaj. Projektom je predviđena sanacija spomenika u cilju zaštite, unaprjeđenja stanja i turističke valorizacije.

10. Naziv aktivnosti: Sanacija Spomen-biste Marku Mašanoviću, Istorijsko jezgro Cetinje, Prijestonica Cetinje

Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Opredijeljena sredstva: 1.500,00 €

Obrazloženje: Spomen bista Marku Mašanoviću, članu CK KPJ, djelo je akademskog vajara Voja Stanića. Projekat podrazumijeva sprovođenje neophodnih konzervatorskih mjera u cilju obezbjeđenja adekvatnog tretmana kulturnog dobra, kojim će se obezbijediti sanacija konstatovanih oštećenja, zaštita od daljeg propadanja i adekvatna prezentacija.

11. Naziv aktivnosti: Sanacija Spomenika palim borcima i strijeljanim rodoljubima iz bratstva Vojvodića, Crmnica, Prijestonica Cetinje

Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Opredijeljena sredstva: 20.000,00 €

Obrazloženje: Spomenik je posvećen junacima oslobođilačkog rata i oružanog ustanka iz bratstva Vojvodića, koji su dali svoje živote braneći čast, ime i slobodu svog naroda. Na spomeniku su konstatovana brojna oštećenja, uslijed čega je projektom predviđeno sprovođenje neophodnih istraživanja, izrada konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera u cilju obezbjeđenja adekvatnog tretmana kulturnog dobra.

12. Naziv aktivnosti: Sprovođenje konzervatorskih mjera na ostacima Vile rustike sa mozaikom, Mirište, Petrovac, Opština Budva, II faza

Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Opredijeljena sredstva: 20.000,00 €

Obrazloženje: Projekat podrazumijeva nastavak aktivnosti iz 2018. godine, kojima je predviđeno sprovođenje konzervatorskih mjera na ostacima Vile rustike sa mozaikom u skladu sa konzervatorskim projektom. Aktivnosti su usmjerene na obezbeđenje zaštite i prezentacije izuzetno vrijednog arheološkog lokaliteta.

13. Naziv aktivnosti: Izrada konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera na Mostu knjaza Danila na Mrtvici, Opština Kolašin, I faza

Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Opredijeljena sredstva: 30.000,00 €

Obrazloženje: Most na Mrtvici podigao je 1858. knjaz Danilo I Petrović za dušu svoje majke Krstinje. Projekat podrazumijeva sprovođenje neophodnih istraživanja, koja će obezbijediti osnovu za izradu konzervatorskog projekta i sprovođenje projektom planiranih mjera, kako bi se sanirala sva oštećenja i spriječilo dalje propadanje ovog kulturnog dobra.

- 14. Naziv aktivnosti:** Restauracija zbirke muzičkih instrumenata Etnografskog muzeja
Realizator: JU Narodni muzej Crne Gore, Etnografski muzej
Opredijeljena sredstva: 10.000,00 €
Obrazloženje: Zbirka muzičkih instrumenata Etnografskog muzeja broji 47 muzejskih predmeta koji datiraju s kraja XIX i početka XX vijeka. Kao značajan element materijalne i duhovne kulture naroda, muzički instrumenti doprinose proučavanju muzičke kulturne baštine Crne Gore. Projektom je predviđeno sprovođenje konzervatorskih mjera na 35 gusala iz zbirke muzičkih instrumenata, imajući u vidu njihov značaj, kao tradicionalnog muzičkog instrumenta u Crnoj Gori.
- 15. Naziv aktivnosti:** Izrada replika karakterističnih narodnih nošnji sa teritorije Crne Gore
Realizator: JU Narodni muzej Crne Gore, Etnografski muzej
Opredijeljena sredstva: 40.000,00 €
Obrazloženje: Zbirka Narodne nošnje u svom fondu broji 1647 predmeta od kojih se može formirati više kompleta svečane muške i ženske crnogorske nošnje i svega po jedan komplet suknene crnogorske nošnje, nošnje Bokeljske mornarice, te ženske bregasorske, spičanske, paštrovske, malisorske, muslimanske i dobrotске nošnje. Projekat podrazumijeva izradu replika prema kriterijumima autentičnosti, na temelju originalnih odjevnih predmeta iz Etnografskog muzeja na Cetinju.
- 16. Naziv aktivnosti:** Nastavak sprovođenja konzervatorskih mjera na Zbirci stare i rijetke knjige, Prijestonica Cetinje
Realizator: JU Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“
Opredijeljena sredstva: 2.700,00 €
Obrazloženje: Projekat podrazumijeva nastavak aktivnosti na konzervaciji i restauraciji tri publikacije iz Zbirke stare i rijetke knjige, koje su u lošem stanju očuvanosti, a koje čine reprezentativni primjerci po osnovu starosti, rijetkosti i vrijednosti.
- 17. Naziv aktivnosti:** Sprovođenje preventivnih mjera na zaštiti Legata dr Pera Šoća, Prijestonica Cetinje, II faza
Realizator: JU Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“
Opredijeljena sredstva: 2.000,00
Obrazloženje: Projekat podrazumijeva preventivnu zaštitu periodičnih publikacija, imajući u vidu da se radi o značajnom legatu JU Nacionalna biblioteka Đurđe Crnojević. Periodika sadrži: crnogorsku, jugoslovensku, stranu i iseljeničke crnogorske listove. Datira s kraja XIX i početka XX vijeka. Projekat je započet u 2018. godini i druga faza obuhvata stručnu, tehničku i fizičku zaštitu bibliotečke građe, po pravilima očuvanja, smještaja, održavanja, izlaganja, ambijentalnih uslova, opreme i korišćenja.
- 18. Naziv aktivnosti:** Konzervacija fonda PUMA-Političko upravni mletački arhiv CG DA 2 HNO PUMA 1687-1797, Opština Herceg Novi

Realizator: Državni arhiv-Arhivski odsjek Herceg Novi

Opredijeljena sredstva: 2.000,00 €

Obrazloženje: Fond Političko upravni mletački arhiv nastao je za vrijeme uprave Mletačke Republike, u periodu od 1687-1797. godine i pruža cjeloviti prikaz organizacije i funkcionisanja javne uprave, kao i stanja društvenog života na području Opštine Herceg Novi, tog doba. Projekat predstavlja nastavak aktivnosti započetih u 2018. godini, a koje podrazumijevaju sprovođenje konzervatorskih mjera na spisima fonda u količini od 340 fascikli, odnosno 100.000 spisa.

- 19. Naziv aktivnosti:** Sprovođenje konzervatorskih mjera na četiri muzejska predmeta Pomorskog muzeja, Opština Kotor

Realizator: JU Pomorski muzej Crne Gore

Opredijeljena sredstva: 900,00 €

Obrazloženje: JU Pomorski muzej Crne Gore u kontinuitetu sprovodi aktivnosti na poboljšanju stanja muzejskih predmeta, putem preventivne zaštite i konzervacije. Projekat podrazumijeva sprovođenje konzervatorskih mjera na četiri slike-tempere na papiru: „Brigantin Restaurados Rosas“, „Arciduca Stefano“, „Plan Carigrada“ i „Parobrod Izvor“. Realizacijom projekta obezbjeđuje se sprječavanje daljeg propadanja muzejskih predmeta i njihova kvalitetna prezentacija u muzejskoj ekspoziciji.

- 20. Naziv aktivnosti:** Konzervacija predmeta etnografske zbirke, Opština Berane

Realizator: JU Polimski muzej Berane

Opredijeljena sredstva: 1.500,00 €

Obrazloženje: Etnografska zbirka Polimskog muzeja sadrži 690 predmeta, od čega je u stalnoj postavci izloženo oko 100 predmeta. Tokom 2016. godine obezbijeđen je muzejski mobilijar, kojim je omogućeno izlaganje većeg broja predmeta. Projektom je predviđeno sprovođenje konzervatorskih mjera, u cilju unaprjeđenja postojeće muzejske postavke, čime će se dodatno obogatiti ponuda muzeja i obezbijediti adekvatan tretman muzejskih predmeta.

- 21. Naziv aktivnosti:** Konzervacija muzejskih predmeta Istorijskog odjeljenja, predviđenih za stalnu postavku Zavičajnog muzeja, Opština Pljevlja

Realizator: JU Zavičajni muzej Pljevlja

Opredijeljena sredstva: 3.000,00 €

Obrazloženje: Zavičajni muzej kao muzej kompleksnog tipa, pored individualnih vrijednosti pojedinih muzejskih predmeta, odlikuje se bogatim fundusom koji prati i potvrđuje život čovjeka na prostoru Pljevalja. Projekat podrazumijeva sprovođenje konzervatorskih mjera na muzejskom materijalu, predviđenom za stalnu postavku Istorijskog odjeljenja, a u cilju sprječavanja daljeg propadanja i kreiranja cjelovitog prikaza o postojanju i razvoju čovjeka na ovom prostoru.

- 22. Naziv aktivnosti:** Sprovođenje konzervatorskih mjera na zaštićenim pokretnim kulturnim dobrima, Pomorska zbirka, podzbirka modeli brodova (tri modela jedrenjaka), Opština Kotor
Realizator: OJU Muzeji Kotor, Muzej grada Perasta
Opredijeljena sredstva: 2.400,00 €
Obrazloženje: Tri modela jedrenjaka pripadaju pomorskoj zbirci Muzeja grada Perasta. Muzejski predmeti dio su stalne postavke, i na njima nijesu sprovedene konzervatorske mjere. Cilj projekta je unaprjeđenje stanja tri modela jedrenjaka, sprovođenjem neophodnih konzervatorskih mjera, kojima će se obezbijediti njihova zaštita i kvalitetna prezentacija.
- 23. Naziv aktivnosti:** Sprovođenje konzervatorskih mjera na istorijsko-umjetničkoj zbirci, podzbirka Zavjese, Opština Kotor
Realizator: OJU Muzeji Kotor, Muzej grada Perasta
Opredijeljena sredstva: 2.000,00 €
Obrazloženje: U istorijsko-umjetničkoj zbirci Muzeja grada Perasta nalaze se vrijedni predmeti pokućstva peraške porodice Visković. Dio ovog fonda čine i zavjese porodične kuće, koje uslijed vidnih oštećenja nijesu izložene i time ne predstavljaju dio stalne postavke muzeja. Cilj projekta je sprovođenje neophodnih konzervatorskih mjera kojima će se unaprijediti stanje ovih muzejskih predmeta i omogućiti izlaganje u okviru stalne postavke muzeja.
- 24. Naziv aktivnosti:** Konzervacija papirnog novca iz XIX i XX vijeka u Muzeju grada Perasta
Realizator: OJU Muzeji Kotor, Muzej grada Perasta
Opredijeljena sredstva: 500,00 €
Obrazloženje: U istorijsko-umjetničkoj (numizmatičkoj) zbirci Muzeja grada Perasta, nalazi se 79 papirnih novčanica iz XIX – XX vijeka različitih valuta. Uslijed lošeg stanja, a u cilju sprječavanja daljeg propadanja, projektom je predviđeno sprovođenje konzervatorskih mjera i organizovanje izložbe na kojoj će predmetne novčanice biti prezentovane široj javnosti.
- 25. Naziv aktivnosti:** Kontinuirano sprovođenje konzervatorskih mjera na kulturnom dobru Medun, Glavni grad Podgorica
Realizator: JU Muzeji i galerije Podgorice
Opredijeljena sredstva: 10.000,00 €
Obrazloženje: Projekat podrazumijeva nastavak aktivnosti koje JU Muzeji i galerije Podgorice sprovodi od 2007. godine. Tokom 2017. i 2018. godine, aktivnosti su obuhvatale izradu konzervatorskih projekata i sprovođenje konzervatorskih mjera na prilaznoj stazi do Gornje Akropole, sjevernim bedemima na gornjem platou i dvorištu objekta Muzeja „Marka Miljanova“. Za 2019. godinu predviđena je izrada konzervatorskog projekta sanacije cijelog zapadnog tvrđavskog perimetra sa pripadajućom kulom i bedemima.
- 26. Naziv aktivnosti:** Izrada i sprovođenje konzervatorskih mjera na kulturnom dobru Etnografska zbirka iz JU Gradski muzej, Opština Herceg Novi

Realizator: JU „Gradski muzej Mirko Komnenovic i galerija Josip Bepo Benkovic“ Herceg Novi

Opredijeljena sredstva: 3.000,00 €

Obrazloženje: Fond Gradskog muzeja sadrži preko 700 predmeta. U cilju zaštite i očuvanja dijela fonda koji se nalazi u lošem stanju, projektom je predviđena izrada konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera, koji će obezbijediti adekvatan tretman, zaštitu, očuvanje i prezentaciju Etnografske zbirke muzeja.

27. Naziv aktivnosti: Uređenje JU Gradski muzej „Mirko Komnenović“, Opština Herceg Novi

Realizator: JU „Gradski muzej Mirko Komnenovic i galerija Josip Bepo Benkovic“ Herceg Novi

Opredijeljena sredstva: 4.000,00 €

Obrazloženje: Mirko Komnenović, dugogodišnji gradonačelnik Herceg Novog, ostavio je gradu kuću sa željom da u njoj bude osnovan Gradski muzej. Muzej je osnovan kao Narodni muzej 1949. godine. Tokom 2016. i 2017. godine na objektu je realizovano uređenje fasade i sanacija krova, uslijed čega je projektom, kao posljednja faza uređenja objekta muzeja, predviđena izrada i montaža drvenih škura po uzoru na autentične, a u skladu sa principima konzervatorske struke.

28. Naziv aktivnosti: Izrada konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera na Citadeli, Stari grad Ulcinj

Realizator: JP Centar za kulturu Ulcinj

Opredijeljena sredstva: 29.070,00 €

Obrazloženje: Citadela, zajedno sa sjevernim bedemima predstavlja najmonumentalni i najčuvaniji dio Starog grada Ulcinja. Nakon konzervatorskih mjera koje su sprovedene poslije zemljotresa 1979. godine, Citadela je korišćena za posetioce i kulturne aktivnosti. Imajući u vidu stanje kulturnog dobra, projekat podrazumijeva sprovođenje konzervatorskih mjera, kako bi se obezbijedio adekvatan tretman, savremeno upravljanje i stavljanje u funkciju turizma i kulturnih aktivnosti.

29. Naziv aktivnosti: Sprovođenje konzervatorskih mjera na svim spomeničkim cjelinama u okviru spomen-parka Knjaževac, Opština Andrijevica

Realizator: JU Centar za kulturu i sport „Mihailo Lalić“ Andrijevica

Opredijeljena sredstva: 10.000,00 €

Obrazloženje: U spomen-parku Knjaževac nalaze se spomenici i spomen-biste narodnih heroja koji su stradali u balkanskim i svjetskim ratovima. U 2018. godini izrađen je Konzervatorski projekat sanacije svih spomeničkih struktura u parku. Sprovođenjem konzervatorskih mjera, u skladu sa projektom, saniraće se sva oštećenja i obezbijediti zaštita i adekvatna prezentacija spomeničkog kompleksa.

30. Naziv aktivnosti: Sprovođenje konzervatorskih mjera u skladu sa konzervatorskim projektom na kulturnom dobru „Gradski bedemi – ostaci Onogošta“, Opština Nikšić

Realizator: Opština Nikšić

Opredijeljena sredstva: 300.000,00 €

Obrazloženje: Projektom je predviđen sveobuhvatan tretman Tvrđave Onogošt, na principima održivosti, imajući u vidu značaj i potencijale ovog kulturnog dobra. Realizacija projekta umnogome će doprinijeti valorizaciji ovog kulturnog dobra, u smislu zaštite i očuvanja, a potom njegove upotrebe, prezentacije i popularizacije, što je od direktnog uticaja na kulturni život i turističku valorizaciju grada Nikšića.

31. Naziv aktivnosti: Izrada konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera na Kuli „Buća–Luković“, Opština Tivat

Realizator: Opština Tivat

Opredijeljena sredstva: 50.000,00 €

Obrazloženje: Kulu sa ljetnjikovcem je u XV vijeku sagradio ugledni kotorski plemić Mihailo Petrov Buća. Od nekadašnjeg ljetnjikovca ostala je očuvana kula, kapela Sv. Mihovila, dio ogradnog zida sa kamenim kapijama, zapadno prema parku i južno ka moru i manji ostatak vrta sa bunarom i popločanom stazom. Projektom su planirane aktivnosti na unaprjeđenju stanja Kule, koje će obezbijediti adekvatan tretman kompleksa, njegovu dostupnost, prezentaciju i turističku valorizaciju.

32. Naziv aktivnosti: Sanacija JU Zavičajni muzej Danilovgrad

Realizator: Opština Danilovgrad

Opredijeljena sredstva: 55.000,00 €

Obrazloženje: JU Zavičajni muzej smješten je u nekadašnjoj rezidenciji knjaza Nikole, u kojoj se nalazila i prva učiteljska škola u Crnoj Gori. Projektom je predviđeno sprovođenje hitnih sanacionih mjera na objektu, imajući u vidu trenutno stanje i evidentirana oštećenja, koja su od direktnog uticaja na muzejski materijal i kulturnu baštinu Danilovgrada. Realizacijom projekta obezbjeđuje se sanacija svih oštećenja i stvaranje adekvatnih uslova za prezentaciju pokretnog fonda, koja će doprinijeti turističkoj valorizaciji grada.

33. Naziv aktivnosti: Izrada projekta obnove južnog i sjevernog paraklisa na crkvi Sv. Apostola Petra i Pavla, Opština Bijelo Polje

Realizator: Opština Bijelo Polje

Opredijeljena sredstva: 24.000,00 €

Obrazloženje: Aktivnost podrazumijeva izradu konzervatorskog projekta obnove južnog i sjevernog paraklisa na Crkvi Sv. Apostola Petra i Pavla, čiji je ktitor knez Miroslav poklonio crkvi jevanđelje, jedan od najstarijih i najljepših rukopisa pisanih na pergamentu ćiriličnim pismom. Realizacijom projekta stvaraju se uslovi za sprovođenje daljih aktivnosti na zaštiti i očuvanju ovog kulturnog dobra.

34. Naziv aktivnosti: Sprovođenje konzervatorskih mjera i tehničko-tehnološko osavremenjivanje najstarijih televizijskih zbirki, popularizacija i prezentacija kulturne baštine, Programski arhiv RTCG i Crnogorska kinoteka

Realizator: JP Radio i Televizija Crne Gore

Opredijeljena sredstva: 5.000,00 €

Obrazloženje: Projekat predstavlja nastavak aktivnosti, koje RTCG sprovodi u saradnji sa JU Crnogorska kinoteka i Ministarstvom kulture, u cilju trajne zaštite i revitalizuje ugroženog filmskog fonda. Riječ je o očuvanju, zaštiti i valorizaciji informativnog programa Televizije Titograd i emisija različite žanrovske strukture, snimljenih na filmskoj traci u periodu od 1969. do 1989. godine.

3. EDUKACIJA I DOEDUKACIJA STRUČNOG KADRA

Edukacija i doedukacija stručnog kadra, planirana je kroz **7 projekata**, u iznosu od **8.930,00 €**.

1. Naziv aktivnosti: Kurs Upotreba programske opreme COBISS3-inicijalno formiranje zapisa u normativnoj bazi CONOR, Prijestonica Cetinje

Realizator: JU Nacionalna biblioteka Đurđe Crnojević

Opredijeljena sredstva: 1.970,00 €

Obrazloženje: Projekat podrazumijeva organizovanje kursa u saradnji sa Institutom informacijskih znanosti iz Maribora, za 15 bibliotekara iz svih tipova biblioteka iz Crne Gore, članica sistema COBISS.CG. Realizacijom projekta obezbjeđuje se prvi preduslov za formiranje baze ličnih imena autora i korporacija CONOR.CG, koja omogućava povezivanje crnogorskih podataka sa svim relevantnim svjetskim normativnim datotekama.

2. Naziv aktivnosti: FRAME obuka za arhiviranje audio-vizuelne baštine, Pariz, Amsterdam

Realizator: JU Crnogorska kinoteka

Opredijeljena sredstva: 2.000,00 €

Obrazloženje: FRAME je obuka koja se jednom godišnje održava u organizaciji Francuskog audio-vizuelnog instituta, Holandskog audio-vizuelnog instituta, Euro-vizijske akademije i Međunarodne federacije filmskih arhiva, a pod pokroviteljstvom programa Kreativne Evrope. Projekat podrazumijeva pohađanje obuke od strane stručnih lica Kinoteke, čime se stvaraju uslovi za organizaciju i sprovođenje najsavremenijih tehnika u zaštiti, očuvanju i promociji crnogorske filmske baštine.

3. Naziv aktivnosti: Prisustvo radionicama i seminarima u organizaciji Evropske asocijacije kinoteka (ACE), u sklopu Festivala novootkrivenih i restaurisanih filmova „Il Cinema Ritrovato“, Bolonja Italija

Realizator: JU Crnogorska kinoteka

Opredijeljena sredstva: 1.300,00 €

Obrazloženje: Festival novootkrivenih i restaurisanih filmova pod nazivom „Il Cinema Ritrovato“, održava se svake godine u Bolonji, u organizaciji Cineteca Bologna i Mostra Internazionale del Cinema Libero. Projekat podrazumijeva pohađanje radionica i seminara u sklopu Festivala, koji imaju značajnu stručno-edukativnu funkciju, a ujedno otvaraju mogućnosti i za bilateralne susrete sa vodećim licima kinoteka iz regiona i šire.

4. **Naziv aktivnosti:** Edukacija stručnog muzejskog osoblja u cilju sprovođenja inovacija u muzejskoj djelatnosti, JU Zavičajni muzej, Opština Pljevlja

Realizator: JU Zavičajni muzej Pljevlja

Opredijeljena sredstva: 600,00 €

Obrazloženje: Projekat podrazumijeva edukaciju stručnog kadra i saradnju sa drugim muzejima, sa ciljem razmjene iskustava, koji će doprinijeti unaprjeđenju obavljanja muzejske djelatnosti, podizanju muzejskih standarda i boljoj kulturnoj valorizaciji Opštine Pljevlja i Crne Gore.

5. **Naziv aktivnosti:** Stručno usavršavanje bibliotečkih radnika u upotrebi programske opreme COBISS3/Katalogizacija - napredni kurs, Beograd – Narodna biblioteka Srbije

Realizator: JU Narodna biblioteka „Stevan Samardžić“ Pljevlja

Opredijeljena sredstva: 1.560,00 €

Obrazloženje: Sistem COBISS zahtijeva kontinuitet u obuci, stalno usavršavanje i edukaciju bibliotekara radi postizanja što boljih rezultata u radu. Projektom je predviđeno pohađanje kursa, čime bibliotekari nastavljaju usavršavanje i stvaraju se uslovi za dalje napredovanje u okviru predmetnog sistema.

6. **Naziv aktivnosti:** Doedukacija stručnog kadra COBISS3/Pozajmica

Realizator: JU Narodna biblioteka „Stevan Samardžić“ Pljevlja

Opredijeljena sredstva: 500,00 €

Obrazloženje: Projekat podrazumijeva nastavak praćenja procesa razvoja trendova u bibliotekarstvu, odnosno obuku za novu generaciju programske opreme COBISS3, koja je razvijena na osnovu postojeće tehnologije. Pohađanjem kursa COBISS3/Pozajmica od strane dva knjižničara, stiču se uslovi za rad na elektronskoj Pozajmici publikacija i obezbjeđuje bolji uvid u stanje samog knjižnog fonda i pozajmljene publikacije.

7. **Naziv aktivnosti:** Stručno usavršavanje bibliotekara za rad na platformi COBISS3, JU Centar za kulturu „Nenad Rakočević“, Opština Mojkovac

Realizator: JU Centar za kulturu „Nenad Rakočević“ Mojkovac

Opredijeljena sredstva: 1.000,00 €

Obrazloženje: Projekat podrazumijeva pohađanje kurseva od strane bibliotekara, čime će se omogućiti prelazak Gradske biblioteke na predmetnu platformu, i obezbijediti umrežavanje Gradske biblioteke u sistem COBISS.CG.

4. POPULARIZACIJA I PREZENTACIJA KULTURNE BAŠTINE

Projekti popularizacije i prezentacije kulturne baštine odnose se na **23 projekta**, za koje je planiran iznos od **96.150,00 €**.

- 1. Naziv aktivnosti:** Učešće na Berzi mediteranskog arheološkog turizma u Pestumu, Italija
Realizator: Ministarstvo kulture, JU Centar za konzervaciju i arheologiju, nacionalne i lokalne institucije
Opredijeljena sredstva: 10.000,00 €
Obrazloženje: Berza mediteranskog arheološkog turizma, bazirana na promociji i popularizaciji arheologije, tradicionalno se organizuje u Pestumu, Italija, gdje na godišnjem nivou učestvuju predstavnici iz 60 zemalja svijeta. Cijeneci da navedeni događaj posjeti oko 10,000 gostiju, te da isti predstavlja dobru priliku za međunarodnu promociju crnogorske kulturne baštine, Ministarstvo kulture, u saradnji sa nacionalnim i lokalnim institucijama iz oblasti kulturne baštine, nastavlja praksu učešća na Berzi.
- 2. Naziv aktivnosti:** „Pečati Dvorskoga arhiva“, Prijestonica Cetinje
Realizator: JU Narodni muzej Crne Gore
Opredijeljena sredstva: 4.000,00 €
Obrazloženje: Projekat „Pečati Dvorskoga arhiva“ podrazumijeva ekspoziciju, u vidu multimedijalne izložbe, najreprezentativnijih otisaka pečata koji se nalaze u bogatom fondu nekadašnjeg Dvorskog arhiva. Za vremenski okvir, uzet je gotovo cijeli Novi vijek, od perioda dinastije Crnojević do 1869. godine. Višegodišnje istraživanje predmetnog fonda, rezultiralo je sa do sada notiranih 500 jedinica građe i 500 različitih otisaka pečata.
- 3. Naziv aktivnosti:** Priprema koncepta i tematsko-ekspozicionog plana nove stalne postavke Istorijskog muzeja Cetinje, JU Narodni muzej Crne Gore, Prijestonica Cetinje
Realizator: JU Narodni muzej Crne Gore
Opredijeljena sredstva: 8.000,00 €
Obrazloženje: Postavka Istorijskog muzeja jedna je od ključnih izložbi za poimanje crnogorskog identiteta, očuvanje i suštinsko razumijevanje nasljeđa, uslijed čega je neophodno da bude urađena u skladu sa savremenim muzeološkim standardima. Projekat podrazumijeva naučno-stručno istraživanje i rad na koncepciji nove stalne postavke Istorijskog muzeja.
- 4. Naziv aktivnosti:** Digitalizacija višetomne publikacije „Monumenta Montenegrina“, Prijestonica Cetinje
Realizator: JU Nacionalna biblioteka „Đurđe Crnojević“
Opredijeljena sredstva: 2.000,00 €
Obrazloženje: Cilj Projekta je učiniti dostupnim u elektronskoj formi sve tomove i knjige u okviru edicije Monumenta Montenegrina, koja obuhvata dokumente, građu i istorijske izvore

koji ukazuju na kontinuitet političkih centara crkvene i državne moći na prostorima današnje Crne Gore od IV do XV vijeka. Po okončanom procesu skeniranja u pretražive stranice PDF formata, cjelokupno djelo biće dostupno korisnicima putem Digitalne biblioteke NB „Đurđe Crnojević“.

- 5. Naziv aktivnosti:** Testament Đurđa Crnojevića – reprint izdanje (dvojezično izdanje crnogorski i engleski jezik), Prijestonica Cetinje
Realizator: JU Nacionalna biblioteka „Đurđe Crnojević“
Opredijeljena sredstva: 2.000,00 €
Obrazloženje: Projekat podrazumijeva reprint izdanje testamenta Đurđa Crnojevića, ispisanog svojeručno, ćirilicom 22. oktobra 1499. godine. Stjepan Paskavli, u mletačkom Senatu posvjedočio je autentičnost testamenta iz 1499. godine, koji je njegova žena Elizabeta Erico 20. aprila 1514. predala Senatu sa molbom da se proglasi kao pravno valjan. Notar Đakomo Grasolari pružio je službenu redakciju teksta, a postupak je dovršen početkom januara 1517. godine.
- 6. Naziv aktivnosti:** Reprint izdanje djela iz legata akademika Pavla Mijovića, Prijestonica Cetinje
Realizator: JU Nacionalna biblioteka „Đurđe Crnojević“
Opredijeljena sredstva: 8.000,00 €
Obrazloženje: Projekat je započet tokom 2018. godine, kada je objavljeno reprint izdanje monografije „Umjetničko blago Crne Gore“ iz legata akademika dr Pavla Mijovića, redovnog profesora istorije umjetnosti i dekana nekadašnjeg Kulturološkog fakulteta na Cetinju. Iz legata koji broji oko 30 knjiga i preko 4.000 monografskih publikacija, projektom se obrađuju sadržaji koji najbolje oslikavaju bogato djelo autora koji je ostavio neizbrisiv trag u novijoj kulturi i istoriji Crne Gore.
- 7. Naziv aktivnosti:** Prezentacija COBISS-a školskim i ostalim bibliotekama budućim članicama, Prijestonica Cetinje
Realizator: JU Nacionalna biblioteka „Đurđe Crnojević“
Opredijeljena sredstva: 1.000,00 €
Obrazloženje: Projekat podrazumijeva organizovanje prezentacije školskim i drugim bibliotekama, budućim članicama COBISS-a (Co-operative Online Bibliographic System & Services - Kooperativni onlajn bibliografski sistem i servisi), koji se koristi u cilju umrežavanja biblioteke u jedinstveni bibliotečko-informacioni sistem sa uzajamnom katalogizacijom.
- 8. Naziv aktivnosti:** Druga Međunarodna konferencija bibliotekara, arhivista i muzeologa "Libraries, Archives and Museums Conference (LAM), Montenegro, 2019", Prijestonica Cetinje
Realizator: JU Nacionalna biblioteka „Đurđe Crnojević“

Opredijeljena sredstva: 5.000,00 €

Obrazloženje: Projekat ima za cilj da podstiče izradu strategija razvoja biblioteka, arhiva i muzeja u informacijskom društvu, tj. da ukaže na primjere dobre prakse u Crnoj Gori i okruženju, kao i da izdvoji i kritički predstavi najuspješnije strategije i inicijative, metodologije i projekte koji su doveli do značajnih rezultata i uspostavljanja nacionalnih strategija digitalizacije kulturne i naučne baštine.

- 9. Naziv aktivnosti:** Objavljivanje publikacije Građa za crnogorski biografski leksikon, tom 1, crnogorsko primorje, autori Dragica Lompar, Branislav Borilović

Realizator: JU Nacionalna biblioteka „Đurđe Crnojević“

Opredijeljena sredstva: 3.500,00 €

Obrazloženje: Građa za crnogorski biografski leksikon - tom 1, crnogorsko primorje, po ugledu na zemlje u regionu i šire, predstavlja publikaciju koja ima značaj za crnogorski nacionalni i kulturni identitet, a koja obezbjeđuje dobru polaznu osnovu za izradu budućeg sveobuhvatnog i cjelovitog biografskog leksikona.

- 10. Naziv aktivnosti:** Crkve i vjekovi grada Kotora (sakralni spomenici grada Kotora), Opština Kotor

Realizator: JU Pomorski muzej Crne Gore

Opredijeljena sredstva: 1.500,00 €

Obrazloženje: Cilj projekta je upoznavanje stručnog kadra, turističkih vodiča i šire čitalačke publike sa sakralnim spomenicima Kotora i kontinuitetom njihovih gradnji i dogradnji kroz vjekove. Projekat obuhvata sve kotorske crkve sa iscrpnim istorijskim podacima o njima, uključujući i one koje nijesu obnovljene, čiji su tlocrti danas vidljivi na trgovima ili u unutrašnjostima novoizgrađenih objekata.

- 11. Naziv aktivnosti:** Doštampavanje periodične publikacije „Godišnjak“ – broj 8 i broj 33/34, Opština Kotor

Realizator: JU Pomorski muzej Crne Gore

Opredijeljena sredstva: 950,00 €

Obrazloženje: Publikacija „Godišnjak“ u izdanju JU Pomorski muzej Crne Gore, predstavlja zbornik naučnih i stručnih radova pomorske tematike. U 65. godina publikovanja uspjela je da dokumentuje sjećanje na značajnu pomorsku i kulturnu baštinu Bokokotorskog zaliva i Crnogorskog primorja. Projekat podrazumijeva doštampavanje najstarijih brojeva, kako bi se spriječio gubitak dragocjenih primjeraka ove publikacije.

- 12. Naziv aktivnosti:** Časopis „Glas“ za kulturu i umjetnost u DAISY formatu, Glavni grad Podgorica

Realizator: JU Biblioteka za slijepe Crne Gore

Opredijeljena sredstva: 9.700,00 €

Obrazloženje: Biblioteka za slijepe Crne Gore osam godina u kontinuitetu izdaje časopis za kulturu i umjetnost, koji izlazi jednom mjesečno u DAISY formatu. Časopis „Glas“ čitaocima oštećenog vida u dostupnom formatu pruža pristup informacijama od opšteg značaja u oblasti kulture i umjetnosti iz zemlje i svijeta. U dosadašnjem periodu je praktikovano sedam rubrika, sa ukupno četrdeset objavljenih priloga.

- 13. Naziv aktivnosti:** Naučni skup: „Husein-paša Boljanić i njegove zadužbine“ (povodom 450 godina od izgradnje Husein-pašine džamije u Pljevljima), Opština Pljevlja

Realizator: JU Zavičajni muzej Pljevlja

Opredijeljena sredstva: 5.000,00 €

Obrazloženje: Projektom je predviđeno organizovanje naučnog skupa pod nazivom „Husein-paša Boljanić i njegove zadužbine (povodom 450 godina od izgradnje Husein-pašine džamije u Pljevljima)“, u saradnji JU Zavičajni muzej Pljevlja, Islamske zajednice Crne Gore i Opštine Pljevlja, u cilju obilježavanja 450 godina od izgradnje kulturnog dobra, simbola islamskog graditeljskog nasljeđa u Crnoj Gori, Husein-pašine džamije u Pljevljima.

- 14. Naziv aktivnosti:** Knjiga «Peto godišnje doba», oralna svjedočanstva o životnom i radnom iskustvu žena iz Rožaja, Crna Gora

Realizator: JU Zavičajni muzej „Ganića kula“ Rožaje

Opredijeljena sredstva: 3.500,00 €

Obrazloženje: Knjiga „Peto godišnje doba“, autora Semira Mustafe Dedeića, fokusira se na žensku tradiciju pravljenja vezenih komada kao dijela miraza. Autor stvara svjedočanstvo o nevidljivom radnom i životnom iskustvu žena, u saradnji sa internacionalnim teroretičarima (Derya Yucel, Rabih Alameddine, Nomaduma Rosa Masilela, Danielle Jackson i Stanimir Panayotov). Projekat podrazumijeva štampanje knjige na crnogorskom i engleskom jeziku, u cilju očuvanja oralne tradicije, valorizacije i popularizacije kulturne baštine Crne Gore.

- 15. Naziv aktivnosti:** Arheološki časopis „Nova antička Duklja X“

Realizator: JU Muzeji i galerije Podgorice

Opredijeljena sredstva: 3.200,00 €

Obrazloženje: Arheološki časopis „Nova antička duklja“ do sada je publikovao devet brojeva, u kojima su objavljivani stručni radovi eminentnih arheologa iz Crne Gore, Italije, Srbije, Slovenije, Velike Britanije, Hrvatske, Rusije, Albanije, Grčke, Bugarske i Makedonije. Cilj projekta je obezbjeđenje kontinuiranog izdavanja časopisa koji doprinosi prezentaciji i popularizaciji arheološke kulturne baštine Crne Gore i naučnoj valorizaciji arheološkog lokaliteta Duklja.

- 16. Naziv aktivnosti:** Izložba posvećena stodvadesetogodišnjici vjenčanja njemačke princeze Jute od Meklenburga–Strelca i crnogorskog prijestolonasljednika Danila, Opština Nikšić

Realizator: JU Muzeji i galerije Nikšić

Opredijeljena sredstva: 3.500,00 €

Obrazloženje: Cilj projekta je obilježavanje stodvadesetogodišnjice od vjenčanja njemačke princeze Jute od Meklenburga–Strelica i crnogorskog prijestolonasljednika Danila. Brak crnogorskog prijestolonasljednika i njemačke princeze sklopljen je 15.06.1899. godine na Cetinju. Velelepni doček koji je priređen kneževskom paru prilikom osveštavanja dvorca u Nikšiću, kao i preduzeta istraživanja o toku i organizaciji priprema, povod su realizaciji izložbe, koju će pratiti izrada kataloga u formi albuma sa vjenčanja.

17. Naziv aktivnosti: Objavljivanje Monografije posvećene Radosavu Ljumoviću

Realizator: JU Narodna biblioteka „Radosav Ljumović“ Podgorica

Opredijeljena sredstva: 3.500,00 €

Obrazloženje: JU Narodna biblioteka Podgorice više od pola vijeka nosi ime pjesnika, španskog borca, antifašiste i rodoljuba Radosava Ljumovića. Projekat podrazumijeva izradu cjelovite monografije koja će sadržati tekstove, članke, kritičke prikaze, eseje, svjedočanstva i iskaze javnih i kulturnih djelatnika, kao i zbirku poezije „Daleka zvijezda“, autora Radosava Ljumovića.

18. Naziv aktivnosti: Digitalizacija legata dr Dušana Petkovića

Realizator: JU Gradska biblioteka i čitaonica Herceg Novi

Opredijeljena sredstva: 2.500,00 €

Obrazloženje: Legat dr Dušana Petkovića, koji sadrži oko 5.500 jedinica bibliotečke građe, najvećim dijelom monografskih i serijskih publikacija, u vlasništvu je JU Gradska biblioteka i čitaonica Herceg Novi. Projekat obuhvata selekciju i digitalizaciju reprezentativnih primjeraka, u skladu sa nacionalnim standardima za digitalizaciju građe, u cilju upotpunjavanja Digitalne kolekcije hercegnovske biblioteke.

19. Naziv aktivnosti: Izložba stare i rijetke knjige iz legata akademika Vladislava Brajkovića

Realizator: JU Kulturni centar Nikola Đurković Kotor

Opredijeljena sredstva: 1.300,00 €

Obrazloženje: Projekat podrazumijeva organizaciju izložbe stare i rijetke knjige iz legata akademika Vladislava Brajkovića u saradnji JU Kulturni centar Nikola Đurković i Pomorske biblioteke u Kotoru. Aktivnosti u okviru projekta obuhvataju izbor građe koja će biti prezentovana na izložbi i pripremu publikacije, koja će pratiti izložbu, a čiji će izdavači biti Pomorska biblioteka i Gradska biblioteka i čitaonica Kotor.

20. Naziv aktivnosti: Dopuna fundusa KUD-a „Njegoš“, Kupovina crnogorskih koreta

Realizator: Prijestonica Cetinje, Sekretarijat za kulturu, sport i mlade

Opredijeljena sredstva: 3.500,00 €

Obrazloženje: Cilj projekta je obnova i dopuna fundusa KUD-a „Njegos“, kroz zamjenu dotrajalih djelova nošnje – koreta, kako bi se doprinijelo dostojanstvenom i profesionalnom predstavljanju države Crne Gore u svijetu tradicijske umjetnosti folklornih plesova, pjesama i muzike.

21. Naziv aktivnosti: Dopuna fundusa Folklorne grupe „Crna Gora“

Realizator: Opština u okviru Glavnog grada - Golubovci

Opredijeljena sredstva: 3.500,00 €

Obrazloženje: Projektom je planirana dopuna fundusa Folklorne grupe „Crna Gora“ iz Golubovaca, koja okuplja oko 100 članova, sa ciljem njegovanja i prenošenja nematerijalnih vrijednosti nadolazećim generacijama. Dopunom fundusa stvoriće se uslovi za kvalitetnu prezentaciju i popularizaciju ovog vida nematerijalne baštine Crne Gore.

22. Naziv aktivnosti: Unaprjeđenje trenutnog statusa arheološkog lokaliteta Brskovo kroz razvoj svijesti o značaju očuvanja ovog kulturnog dobra, promociju lokaliteta i upravljanje rizicima, Opština Mojkovac

Realizator: Opština Mojkovac

Opredijeljena sredstva: 10.000,00 €

Obrazloženje: Arheološki lokalitet Brskovo, kao jedan od najznačajnijih lokaliteta na teritoriji Crne Gore, ima posebnu vrijednost za Opštinu Mojkovac, iako je kao rudarski i trgovački centar imao uticaj i na cijelo područje Potarja i okolne opštine. Projekat podrazumijeva sprovođenje aktivnosti na valorizaciji lokaliteta, obezbjeđujući kvalitetnu prezentaciju i popularizaciju, izradom štampanog i audio-vizuelnog promotivnog materijala.

23. Naziv aktivnosti: Monografija „Ličnost, djelo i doba dr Lazara Tomanovića“, autorke doc. dr Andrijane Nikolić

Realizator: Fakultet za crnogorski jezik i književnost, Prijestonica Cetinje

Opredijeljena sredstva: 1.000,00 €

Obrazloženje: Cilj projekta je oživljavanje istorijsko-političke, te književno-publicističke ličnosti dr Lazara Tomanovića, čija djela, prije svega opisuju istoriju Crne Gore. Monografija, kao originalni naučni rad u oblasti književnosti, će detaljno osvijetliti piščevu ličnost, njegovo raznovrsno djelo, sa pažljivim oslanjanjem na naučne izvore i građu, kao i na dosadašnja naučna saznanja i istraživanja.

5. TEHNIČKO-TEHNOLOŠKO OSAVREMENJAVANJE

Programom zaštite i očuvanja za 2019. godinu, planirano je **8 projekata** u ukupnom iznosu od **45.450,00 €** u okviru kojih će se, odgovorajućom opremom, poboljšati uslovi za zaštitu, očuvanje i prezentaciju kulturnih dobara.

1. Naziv aktivnosti: Nabavka tehničke opreme za regulisanje vlažnosti u izložbenim prostorijama Pomorskog muzeja, Opština Kotor

Realizator: JU Pomorski muzej Crne Gore

Opredijeljena sredstva: 7.000,00 €

Obrazloženje: U cilju ostvarenja propisanih uslova za čuvanje i prezentaciju muzejskog materijala, projektom je predviđeno obezbjeđenje adekvatnih mikroklimatskih uslova u izložbenim prostorima, kroz faznu nabavku tehničke opreme za regulisanje vlažnosti.

2. **Naziv aktivnosti:** Nabavka materijala za deponovanje muzejskih tekstilnih predmeta, Opština Kotor

Realizator: JU Pomorski muzej Crne Gore

Opredijeljena sredstva: 950,00 €

Obrazloženje: JU Pomorski muzej Crne Gore u kontinuitetu sprvodi mjere na poboljšanju uslova za rad stručnog kadra, kao i osavremenjivanju načina i uslova deponovanja muzejskih predmeta. Projekat podrazumijeva nabavku materijala za deponovanje muzejskih tekstilnih predmeta, u skladu sa važećim propisima i standardima.

3. **Naziv aktivnosti:** Nabavka filmskih kutija i kernova, Glavni grad Podgorica

Realizator: JU Crnogorska kinoteka

Opredijeljena sredstva: 10.000,00 €

Obrazloženje: Projektom je predviđena nabavka kernova za filmsku traku i specijalizovanih plastičnih kutija za adekvatno odlaganje filmskih rolni, u cilju obezbjeđenja dugotrajne zaštite arhivskog materijala JU Crnogorska kinoteka, poštujući važeće standarde i propise.

4. **Naziv aktivnosti:** Nabavka opreme za digitalizaciju i restauraciju zvuka, Glavni grad Podgorica

Realizator: JU Crnogorska kinoteka

Opredijeljena sredstva: 20.000,00 €

Obrazloženje: Projekat obuhvata nabavku opreme za digitalizaciju i restauraciju gramofonskih ploča JU Nacionalna biblioteka „Đurđe Crnojević“ i digitalizaciju i restauraciju zvuka filmskih traka JU Crnogorska kinoteka, kojom će se obezbijediti dugotrajna zaštita arhivskog materijala i revitalizacija sadržaja gramofonskih ploča.

5. **Naziv aktivnosti:** Nabavka opreme za skladištenje muzejskog materijala u depou JU Zavičajni muzej, Opština Pljevlja

Realizator: JU Zavičajni muzej Pljevlja

Opredijeljena sredstva: 1.500,00 €

Obrazloženje: Projektom je predviđena nabavka odgovarajuće opreme za smještaj muzejskog materijala, koji nije dio stalne postavke, imajući u vidu da JU Zavičajni muzej Pljevlja ne raspolaže istom. Realizacijom projekta obezbjeđuje se propisano čuvanje muzejskog materijala u deopu objekta i stvaraju uslovi za dalju obradu i aktivnosti na njegovoj prezentaciji.

6. **Naziv aktivnosti:** Tehničko-tehnološko osavremenjivanje, Opština Rožaje

Realizator: JU Zavičajni muzej „Ganića kula“ Rožaje

Opredijeljena sredstva: 2.500,00 €

Obrazloženje: Projekat podrazumijeva osavremenjavanje dokumentacionog centra muzeja i formiranje elektronske baze podataka, uključujući i nabavku sistema za audio-video prezentaciju muzejskih zbirki i fondova muzeja u cilju digitalizacije i savremenog prezentovanja kulturnih dobara putem audio-video sadržaja. Realizacijom projekta unaprijeđuje se obavljanje djelatnosti muzeja i saradnja između organizacionih jedinica.

7. Naziv aktivnosti: Osavremenjavanje Dječijeg odjeljenja, Prijestonica Cetinje

Realizator: JU Narodna biblioteka i čitaonica „Njegoš“ Cetinje

Opredijeljena sredstva: 1.500,00 €

Obrazloženje: Projekat podrazumijeva osavremenjavanje Dječijeg odjeljenja JU Narodna biblioteka i čitaonica „Njegoš“, kroz nabavku adekvatnog mobilijara, tehničke i računarske opreme. Realizacijom projekta stvaraju se adekvatni uslovi za boravak djece i organizaciju programa u cilju razvijanja dječije socijalizacije, kreativnog izražavanja i stvaralačkog mišljenja.

8. Naziv aktivnosti: Opremanje Dječijeg odjeljenja gradske biblioteke JU Centar za kulturu „Nenad Rakočević“ Mojkovac

Realizator: JU Centar za kulturu „Nenad Rakočević“ Mojkovac

Opredijeljena sredstva: 2.000,00 €

Obrazloženje: Projekat podrazumijeva opremanje Dječijeg odjeljenja Biblioteke, u skladu sa preporukom JU Nacionalna biblioteka Đurđe Crnojević, u prostoru obezbijeđenom rekonstrukcijom objekta JU Centar za kulturu „Nenad Rakočević“. U funkciji obezbjeđenja adekvatnih uslova za rad djece predškolskog i školskog uzrasta, neophodna je nabavka adekvatnog mobilijara, dječije literature, kompjuterske i prateće opreme.

6. OSTALO

1. Naziv aktivnosti: Administrativno-tehnički poslovi za potrebe Savjeta za upravljanje Područjem Kotora

Realizator: Sekretarijat za zaštitu prirodne i kulturne baštine Opštine Kotor

Opredijeljena sredstva: 12.500,00 €

Obrazloženje: Shodno članu 12 Zakona o zaštiti prirodnog i kulturno-istorijskog područja Kotora, administrativno-tehničke poslove za potrebe Savjeta vrši Sekretarijat za zaštitu prirodne i kulturne baštine Opštine Kotor. Sredstva za obavljanje navedenih poslova, obezbjeđuje organ državne uprave nadležan za poslove kulture, u skladu sa godišnjim programom zaštite i očuvanja kulturnih dobara, u visini od 12.500,00 € i Opština Kotor po osnovu ostvarenih namjenskih prihoda iz člana 20 ovog zakona, u visini od 12.500,00 €.

IV OPIS AKTIVNOSTI NADLEŽNIH ORGANA ZA PRAĆENJE SPROVOĐENJA PROGRAMA

U skladu sa članom 128 Zakona o zaštiti kulturnih dobara, godišnji Program zaštite i očuvanja kulturnih dobara donosi Vlada, na prijedlog Ministarstva. Shodno predmetnom zakonskom osnovu, Ministarstvo je nadležni organ zaduženo za praćenje sprovođenja programa. U cilju obezbjeđenja kvalitetnog monitoringa realizacije Programa, a imajući u vidu da su realizatori ustanove i drugi relevantni subjekti iz oblasti zaštite kulturne baštine, Ministarstvo kulture sa realizatorima za svaki projekat ponaosob zaključuje Ugovore o finansiranju projekta, kojim su precizno definisane obaveze Realizatora u dijelu praćenja i izvještavanja koje podrazumijevaju dostavljanje petnaestodnevnog izvještaja o stepenu realizacije projekta, sa svim relevantnim podacima. Realizator je obavezan u roku od 30 dana od dana završetka projekta, dostaviti u pisanoj formi, detaljan, konačni izvještaj programske i finansijske realizacije projekta (program, dinamika realizacije, učesnici, dokazi o izvorima finansiranja i uplatama, press clipping i način medijske prezentacije, način utroška sredstava sa kopijama računa, ugovora). Time je obezbijeđeno kontinuirano praćenje realizacije Programa od strane njegovog predlagača.

V NAČIN IZVJEŠTAVANJA I EVALUACIJE

Ministarstvo kulture, kao predlagač programa, izvještavanje vrši prema Vladi Crne Gore, na kraju budžetske godine, a u skladu sa Programom rada Vlade Crne Gore. Izvještavanje podrazumijeva sumaran prikaz informacija o svim projektima sadržanim u Programu zaštite i očuvanja kulturnih dobara za proteklu godinu, uključujući i Prijedlog programa za narednu godinu. Izvještaj se odnosi na nivo ispunjenosti prethodno postavljenih ciljeva koji se odnose na ravnomjeran razvoj konzervatorske, muzejske, bibliotečke, arhivske i kinotečne djelatnosti na teritoriji Crne Gore.

Cilj Izvještaja je da prikaže:

- implementirane projekte;
- projekte čija je implementacija u toku;
- projekte koji nijesu implementirani i razloge neimplementacije;
- nivo realizacije Programa.

VI INFORMACIJA ZA JAVNOST O CILJEVIMA I OČEKIVANIM UČINCIMA PROGRAMA U SKLADU SA KOMUNACIONOM STRATEGIJOM VLADE CRNE GORE

Srednjoročnim programom rada Vlade Crne Gore 2018-2020 definisani su prioriteti za naredni trogodišnji period, među kojima su:

Prioritet 3: Crna Gora – država koja podstiče razvoj nauke, obrazovanja i kulture za bolji ekonomski rast

i

Prioritet 4: Crna Gora – država kapitalnih razvojnih projekata

Komunikacioni prioriteti, zadaci i ključne poruke Komunikacione strategije Vlade Crne Gore bazirani su na stavovima građana Crne Gore, iznijetim u istraživanju javnog mnijenja³, koje je sprovedeno za potrebe izrade ove strategije.

Programom zaštite i očuvanja Ministarstvo kulture preduzima kontinuirane aktivnosti na stvaranju uslova, ne samo za zaštitu i očuvanje kulturne baštine, već i za podsticaj investicijama u ovoj oblasti. Razvoj kulturnog turizma i valorizacija kulturnih dobara u turističke svrhe prioriteti su u radu Ministarstva kulture.

Proces izrade Programa zaštite i očuvanja podrazumijeva sprovođenje konsultacija sa relevantnim nacionalnim i lokalnim ustanovama iz oblasti kulture, kao i obaveznu komunikaciju sa svim lokalnim samoupravama i drugim subjektima koji doprinose zaštiti, unaprjeđenju i popularizaciji kulturne baštine.

Ministarstvo kulture vrši pravovremeno informisanje javnosti o efektima realizacije projekata iz Programa zaštite i očuvanja kulturnih dobara, donošenjem godišnjeg Izvještaja o realizaciji Programa zaštite i očuvanja kulturnih dobara, saradnjom sa medijima i drugim aktivnostima na prezentaciji i popularizaciji pomenutih efekata.

VII ZAKLJUČAK

Godišnji program zaštite i očuvanja kulturnih dobara je, kao model finansiranja, dosadašnjim konceptom implementacije u odnosu na raspoloživa sredstva, uticao na unaprjeđenje stanja i uslova zaštite kulturne baštine. Programom zaštite i očuvanja kulturnih dobara za 2019. godinu podržano je **85 projekata**, koja će tretirati kulturna dobra na teritoriji cijele države, bez obzira da li su od međunarodnog, nacionalnog ili lokalnog značaja.

³ Istraživanje je sproveda agencija DeFacto u martu 2018. na uzorku od 1.006 ispitanika.

Dosadašnji rezultati projekata su pružili važne podatke o životu na prostoru Crne Gore, od praistorije do danas, ukazali na potrebu i značaj zaštite nepokretne, pokretne kulturne i nematerijalne kulturne baštine, naročito muzejskog, bibliotečkog, kinotečkog i arhivskog fonda, kao dokumenata naše prošlosti i dali mogućnost za integralnu zaštitu kulturne baštine i pripremu kulturnih dobara za prezentaciju i održivo korišćenje. Poštovanjem kulturne raznolikosti i dokumentovanjem nematerijalne baštine, projektima se unaprjeđuje stanje i postiže zaštita i očuvanje kulturne baštine za buduće generacije.

MINISTARSTVO KULTURE

**IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI PROGRAMA ZAŠTITE I OČUVANJA
KULTURNIH DOBARA ZA 2018. GODINU**

Cetinje, decembar 2018. godine

I UVOD

Vlada Crne Gore je, na sjednici od 28.12.2017. godine, na prijedlog Ministarstva kulture, razmotrila i usvojila Program zaštite i očuvanja kulturnih dobara za 2018. godinu (u daljem tekstu: Program). Osnov za donošenje Programa je član 128 Zakona o zaštiti kulturnih dobara, Program razvoja kulture 2016-2020 i Program rada Vlade Crne Gore za 2018. godinu. Programom su utvrđeni projekti koji se odnose na konzervatorska i arheološka istraživanja, izradu konzervatorskih projekata i sprovođenje konzervatorskih mjera na kulturnim dobrima, iz grupe fizički najugroženijih, kao i na edukaciju i doedukaciju kadrova, prezentaciju u muzejskoj, bibliotečkoj, arhivskoj, kinotečkoj i konzervatorskoj djelatnosti i tehničko – tehnološko opremanje ustanova.

Cijeneći da su kulturna dobra prepoznata kao važan faktor nacionalne identifikacije i da predstavljaju dugoročan resurs za održivi razvoj, te da su kao takva važan prioritet svih savremenih državnih politika, Programom zaštite i očuvanja kulturnih dobara finansiraju se programi i projekti od značaja za ostvarivanje javnog interesa u oblasti kulturne baštine Crne Gore, odnosno, iz oblasti konzervatorske, muzejske, bibliotečke, arhivske i kinotečke djelatnosti.

U cilju zaštite, valorizacije i unaprjeđenja stanja kulturnih dobara i promovisanja raznolikosti kulturne i istorijske baštine Crne Gore, a vodeći računa o ravnomjernom regionalnom razvoju, Ministarstvo kulture je u 2018. godini, pratilo realizaciju 116 projekta, u saradnji sa nacionalnim i opštinskim javnim ustanovama i organima uprave iz oblasti kulturne baštine, uključujući i druge subjekte koji doprinose zaštiti, unaprjeđenju i popularizaciji kulturne baštine. Finansijska sredstva za realizaciju projekata iznosila su **1.138.833,23 €**, od čega 420.000,00 € iz namjenskih sredstava. Program se, shodno Zakonu, finansira iz opštih prihoda budžeta Crne Gore i namjenskih sredstava od rente za zaštitu i očuvanje kulturnih dobara.

Realizatori i subjekti saradnje su: Državni arhiv Crne Gore, Opština Petnjica, Opština Kotor, Prijestonica Cetinje, Opština Šavnik, JP Kulturni centar Bar, JU Narodni muzej Crne Gore, JU Biblioteka za slijepe Crne Gore, JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore, JU Centar za kulturu i sport „Mihailo Lalić“ Opština Andrijevica, JU Centar za kulturu Petnjica, JU Centar za kulturu, sport i medije Šavnik, JU Crnogorska kinoteka, JU Gradska biblioteka i čitaonica Herceg Novi, JU Kulturni centar „Nikola Đurković“, Opština Kotor, JU Muzeji i galerije Budve, JU Muzeji i galerije Podgorica, JU Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“, JU Polimski muzej Opština Berane, JU Pomorski muzej Crne Gore, JU Prirodnjački muzej Crne Gore, JU Zavičajni muzej „Ganića Kula“ Opština Rožaje, JU Zavičajni muzej Pljevlja, JU Muzeji i galerije Nikšić, JU Narodna biblioteka „Njegoš“ Nikšić, JU Narodna biblioteka „Stevan Samardžić“ Pljevlja, JU Narodna biblioteka „Njegoš“ Prijestonica Cetinje, JU Narodna biblioteka „Radosav Ljumović“ Podgorica, JU Centar za kulturu Plužine, JU Centar savremene umjetnosti Crne Gore, JU Centar za kulturu Gusinje, JU Umjetnička galerija „Vitimir Srbljanović“ Pljevlja, OJU „Muzeji“ Kotor, JP Radio Televizija Crne Gore.

Ministarstvo kulture je tokom 2018. godine, kroz neposrednu komunikaciju i izvještavanje realizatora projekta, u kontinuitetu vršilo monitoring implementacije Programa. Od planiranih 116 projekata, 80 je u potpunosti realizovano, 31 projekat će se realizovati nakon izvještajnog perioda, a 5 projekta nijesu realizovana.

Vrsta projekta	P	R	RT	NR	Grafički prikaz (R, RT, NR)
Istraživanja	25	19	4	2	76%16%8%
Konzervatorski projekti i sprovođenje konzervatorskih mjera	37	17	20	-	46%54%
Edukacija i doedukacije stručnog kadra	6	4	2	-	67%33%
Popularizacija i prezentacija kulturne baštine	35	29	4	2	83%11%6%
Tehičko-tehnološko osavremenjavanje	12	10	1	1	84%8%8%
Ostalo	1	1	-	-	100%
UKUPNO	116	80	31	5	69%27%4%

Legenda	P – planirani	R – realizovani	RT- realizacija u toku	NR - nerealizovani
----------------	---------------	-----------------	------------------------	--------------------

Na osnovu dostavljenih finansijskih izvještaja o realizaciji i namjeni sredstava opredijeljenih za implementaciju projekata, kao i izvještaja o stepenu realizacije projekata u toku perioda njihove realizacije, može se zaključiti da je implementacija većine nominovanih projekata uspješna. Realizovano je u potpunosti 80 projekata, 31 projekat će se realizovati nakon izvještajnog perioda, a 5 projekta nijesu realizovana. Realizacijom projekata se značajno doprinosi unaprjeđenju stanja kulturne baštine. Rezultati projekata su pružili važne podatke o životu na prostoru Crne Gore, od praistorije do danas, ukazali na potrebu i značaj zaštite nepokretne, pokretne i nematerijalne kulturne baštine, naročito muzejskog, bibliotečkog, kinotečkog i arhivskog fonda, kao dokumenata naše prošlosti i dali mogućnost za integralnu zaštitu kulturne baštine i pripremu kulturnih dobara za prezentaciju i održivo korišćenje. Poštovanjem kulturne raznolikosti i dokumentovanjem nematerijalne baštine, projektima se unaprjeđuje stanje i postiže zaštita i očuvanje kulturne baštine za buduće generacije.

II TABELA

STRATEŠKI CILJ : obezbjeđenje sveobuhvatnog i ravnomjernog tretmana kulturne baštine Crne Gore

Operativni cilj 1 : Zaštita, očuvanje, unaprjeđenje stanja i održivo upravljanje kulturnim dobrima

MJERA	AKTIVNOST	REALIZATOR	PERIOD REALIZACI JE	INDIKATOR REZULTATA I POSTIGNUTE VRIJEDNOSTI	STATUS REALIZACIJE	NOVI ROK REALIZACIJE UZ OBRAZLOŽENJE	OPREDIJELENA SREDSTVA/ IZVOR FINANSIRANJA	PREPORUKE ZA NAREDNI PERIOD SPROVOĐENJA
Sprovođenje arheoloških i konzervatorskih istraživanja	Sistematska arheološka istraživanja praistorijskog lokaliteta Crvena stijena, selo Petrovići, Opština Nikšić	JU Narodni muzej Crne Gore u saradnji sa Univerzitetom iz Mičigena i JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ U periodu od 25.06. do 01.07.2018. godine, realizovana je sedma sezona arheoloških istraživanja na Crvenoj stijeni. Ovogodišnja istraživanja, bila su fokusirana na zonu A i B, kao i na partije započete 2015. godine. Pored iskopavanja, rađene su i analize (sedimentološke, mikromorfološke, FTIR, markobotaničke i sl.), čiji rezultati u velikoj mjeri doprinose interpretaciji arheološkog nalazišta, njegovog neposrednog okruženja i ljudskih zajednica, koje su u dugom vremenskom perioda koristile potkapinu. Istraživanja su sprovedena najsavremenijim metodološkim pricipama, uz korišćenje savremenih tehničkih instrumenata, što iskopavanja na ovom lokalitetu svrstava u metodološki savremena istraživanja, ne samo na teritoriji Crne Gore već i šire.			20.000,00 €	
	Sprovođenje arheoloških i konzervatorskih istraživanja na ostacima Vile rustike sa mozaikom, i izrada konzervatorskog projekta, Mirište, Petrovac, Opština Budva	JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ U periodu od 23.08. do 18.10.2018. godine, realizovane su aktivnosti koje su se odnosile na nastavak ranijih istraživanja sprovedenih 1961. - 2011. godine, preventivne mjere zaštite i izradu konzervatorskog projekta. Lokalitet je raščišćen od vegetacije i građevinskog otpada, arheološke sonde su popunjene iz bezbjedonosnih razloga i zaštite mozaika, prikupljeni su podaci za izradu konzervatorskog projekta objekta nad podnim mozaikom, koji je u lošem stanju. Izradom projekta zamjene neadekvatnog objekta i njegovom realizacijom, unaprijediće se očuvanje			27.000,00 €	

				podnog mozaika na lokalitetu.				
Geofizička istraživanja sa primjenom georadarske metode, arheološka i konzervatorska istraživanja Srednjevjekovnog grada Svača, Opština Ulcinj	JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore u saradnji sa Nacionalnim istraživačkim savjetom Italije (CNR)	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ Sprovedena su geofizička istraživanja, koristeći nedestruktivne georadarske metode, koje omogućavaju uvid u vertikalne presjke i osnove na određenim dubinama, bez zadiranja u integritet kulturnog dobra. Primjenom ove metode, očekuje se dopuna dosadašnjih rezultata istraživanja na Srednjevjekovnom gradu Svaču, naročito kada je u pitanju njegova hronologija, koja nije precizno definisana. Arheološka i konzervatorska istraživanja su usmjerena na utvrđivanju dispozicije sakralnih objekata sa sjeveroistočne strane gradskih bedema, kao i na spoljnjem bedemu čiji su ostaci nedavno pronađeni.			30.000,00 €	Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	
Arheološka i konzervatorska istraživanja lokaliteta Brskovo i sprovođenje preventivnih mjera zaštite, Opština Mojkovac - II faza	JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ Nastavak II faze istraživanja realizovan je u periodu od 02.07. do 16.07.2018. godine. Obavljena su arheološka istraživanja najveće prostorije objekta (1), u kojoj su pronađeni brojni fragmenti živopisa, obrađene sige, okulusa i vitraža i dr. Uporedo sa arheološkim istraživanjima izvršena je antropološka obrada osteoloških ostataka iskopanih u prošlogodišnjoj kampanji. Uklonjen je dio jalovine neposredno uz južni zid prostorije, a radi zaštite lokaliteta.			20.000,00 €	Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	
Arheološka i konzervatorska istraživanja Municipium S, Opština Pljevlja	JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ U graničnom dijelu urbane zone lokaliteta Municipium S., gdje su tokom 2017. godine pronađene arhitektonske strukture različitih građevinskih faza, kao i pokretni materijal. U periodu od 13.08. do 01.09.2018. godine, sprovedena je II faza istraživanja. Prostor lokaliteta na kojem su vršena istraživanja,			20.000,00 €	Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	

				podijeljen je u dva sektora. Sektor I je obuhvatio prostor građevine sa pet prostorija, četiri pravougaone, od kojih jedna sa hipokaustom, i jedna prostorija apsidalne forme, dok je sektor II obuhvatio južni plato jugoistočnog dijela lokaliteta, sa kojeg je uklonjen sloj recentnog šuta u cilju definisanja gabarita objekata. Projekat je značajan sa aspekta multidisciplinarnog pristupa, u cilju dobijanja novih saznanja o ovom značajnom lokalitetu.				
	Arheološka i konzervatorska istraživanja lokaliteta Gradina u Risnu i izložba posvećena istraživanjima, Opština Kotor	JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ Ovogodišnja arheološka istraživanja lokaliteta Gradina sprovedena su u periodu od 18.06. do 17.07.2018. godine. Na lokalitetu je otvoren rov 1, dimenzija 18.2 x 1,50-1,70 m, podijeljen na tri segmenta i pruža se kaskadno, od sjevera ka jugu. Takođe, otvorene su i četiri <i>test sonde</i> i otkriveni ostaci najnižeg bedemskog zida. U ovogodišnjoj kampanji pronađeno je i 44 inventarska nalaza od keramike, staklene paste, metala, kamene plastike, kamena i novac, kao i 1.010 fragmenata studijskog materijala (keramika, staklo, kosti i metal).			20.000,00 €	
	Arheološka i konzervatorska istraživanja Žabljaka Crnojevića, Prijestonica Cetinje – I faza	JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ Sistematska arheološka istraživanja Žabljaka Crnojevića, sprovedena su u periodu od 10.09. do 13.10.2018. godine. U toku kampanje otvorene su četiri sonde i rov u kojima je pronađen uglavnom novovjekovni materijal, koji će se precizno datovati nakon njegove analize. Takođe, evidentirani su i zidovi objekata, cistijerna, ostaci popločanja, kao i stepenice uklesane u živu stijenu. Od pokretnih nalaza pronađen je bronzani prsten, veliki broj fragmenata keramičkih posuda, lula, stakla, klinova i đuladi. Cilj istraživanja je otkrivanje svih faza izgradnje utvrđenja, kako bi se pristupilo izradi konzervatorskog projekta, na osnovu kojeg će se sprovesti konzervatorske mjere.			10.000,00 €	

	Arheološka i konzervatorska istraživanja dijela lokaliteta Duklja i sprovođenje preventivnih mjera zaštite, Glavni grad Podgorica	JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ Sprovedena su istraživanja na objektu IX, kao i u istočnom i južnom dijelu antičkog grada, na kojima su ista vršena tokom 2017. godine. Takođe, sprovedena su i manja sondažna istraživanja izvan gradskih bedema, radi dobijanja podataka o radionicama za izradu keramike. Cilj istraživanja je dobijanje stratigrafske slike naselja i sprovođenje preventivnih mjera zaštite na otkrivenim partijama.			20.000,00 €	
							Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	
	Arheološka i konzervatorska istraživanja crkve Sv. Pahomija Komanina - Sv. Vračevi, Glavni grad Podgorica	JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ Ovogodišnja kampanja, koja predstavlja nastavak sistematskih arheoloških istraživanja realizovanih u 2017. godini, sprovedena je, u periodu od 08.05. do 07.06.2018. godine, uglavnom u oltarskom dijelu crkve. Takođe, uklonjene su grobne ploče unutar crkve, ispod kojih je pronađen veći broj rasutih osteoloških ostataka, dok je u sjeveroistočnoj zoni, otkriven dio najstarijeg zida objekta. Radovi u priprati bili su usmjereni na definisanju sloja ispod zapadnog zida priprate, koji je uklonjen. U ovoj fazi, definisane su i temeljne zone sjevernog i južnog zida priprate, uz koje su sa unutrašnje strane pronađeni osteološki ostaci.			5.000,00 €	
							Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	
	Arheološka i konzervatorska istraživanja u Matagužima, Mjace, Kremenjače, GO Golubovci, Glavni grad Podgorica	JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ Ovogodišnja kampanja, realizovana u periodu od 04.06. do 07.07.2018. godine, predstavlja nastavak istraživanja, a radi prikupljanja podataka o procesu helenizacije i romanizacije i njihovim uticajima na domicilno ilirsko stanovništvo u rejonu Skadarskog basena. Tokom kampanje je izvršeno rasčišćavanje terena, iskopavanje „vatrišta“ po segmentima A i B, te iskopavanje u okviru Sektora I i Kvadrat I i iskopavanje sjeverozapadnog pravca bedema, ukupne dužine 10 m, gdje su formirani sektor II i III, kao i reperi II i III. Kvadrat I je istražen do			15.000,00 €	
							Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	

				zdravice, a sa unutrašnje strane temelja kule po pravcu sjeveroistok, formirana je sonda 3mx1m u cilju sagledavanja temeljne zone, supstrukcije i statičke procjene do nivoa zdravice.				
Arheološka i konzervatorska istraživanja lokaliteta Ćaf Kiš, Gradska opština Tuzi, Glavni grad Podgorica	JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ Ovogodišnja kampanja podrazumijeva nastavak arheoloških i konzervatorskih istraživanja, sprovedenih tokom 2017. godine, kada su otkriveni novi arhitektonski elementi sakralnog objekta, znatno većih dimenzija od postojećeg, keramički nalazi i grobna mjesta sa grobnim sadržajem. Cilj II faze istraživanja bio je definisanje elemenata arhitekture crkve, te sagledavanje stanja temeljnih zona, i stratigrafskih slojeva, pri čemu je istraženo 5 sonde, kao i urađen preventivni konzervatorski tretman ostataka arhitekture, koji je obuhvatio čišćenje lokaliteta, uklanjanje vegetacije, djelimičnu konsolidaciju najugroženijih partija i sanaciju ugroženih temeljnih zona zidova.			10.000,00 €	Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	
Podvodna arheološka istraživanja i valorizacija podvodnih lokaliteta 2017. - 2019. - II faza	JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ Podvodno rekognosiranje u okviru II faze projekta sprovedeno je, u periodu 21.09. do 24.10.2018. godine, kada je evidentirano 19 lokaliteta. Osim lokaliteta u budvanskom akvatoriju, izvršen je i pregled nekoliko lokaliteta hercegnovskog i bokokotorskog akvatorijuma, za koje je bilo neophodno sprovesti dodatne prospekcije. Projekat je značajan sa aspekta sistematskog prikupljanja i obrade novih podataka o navedenim lokalitetima.			12.000,00 €	Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	
Arheološka i konzervatorska istraživanja Grada Spuža sa bedemima i	JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ Realizovana su sondažna arheološka istraživanja u trajanju od 30 dana. Sprovedeni su pripremni radovi, uklonjena visoka vegetacija, zemljani šut, i kubirane veće količine obrušenog kamena			10.000,00 €		

	provedenje preventivnih mjera zaštite, Opština Danilovgrad			tvrdave, koji će se upotrijebiti prilikom sanacije. Tokom istraživanja otvorena je sonda dimenzija 5x4 m, koja prati objekat u tvrđavi i sonda 2 u obliku trapeza, dok je pri jugozapadnom bedemu tvrđave, otvoren rov 1. dimenzija 12,40x0,70-1,20m. Prilikom iskopavanja otkriven je i veći broj pokretnih nalaza (keramičke turske lule, novčići, đulad i ručne granate).			Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	
	Četvrta faza arheoloških istraživanja i konzervatorskih radova na otkrivenim partijama zidova Utvrđenja Izliti, Opština Rožaje	JU „Zavičajni muzej Ganića kula” iz Rožaja u saradnji sa JU Polimski muzej u Beranama	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ Otkriće ostataka fortifikacije na Gradini iznad Ganića krša bilo je povod da se, kroz projekat „Arheološka istraživanja utvrđenja Izliti”, započnu višegodišnja sistematska arheološka istraživanja ovog lokaliteta. Realizovana je četvrta faza arheoloških istraživanja, u periodu od 01.11. do 20.11.2018. godine. Ovogodišnja kampanja je obuhvatila konzervatorske mjere na dijelu bedemskog zida otkrivenog u 2017. godini, u dužini od oko 28,00 metara. Uporedo sa sprovođenjem konzervatorskih mjera nastavljena su arheološka istraživanja na dijelu mogućih ostataka istočnog dijela polukružne kule (kv. a11 i a12). Otkrivene su i kamene konstrukcije koje bi mogle biti dio nekadašnjeg bedemskog zida i utvrđeno je da je veći dio konstrukcije uništen, prilikom izgradnje postojećeg puta. U sloju je pronađeno nekoliko fragmenata keramike, za koje se pretpostavlja da pripadaju antičkom periodu.			10.000,00 € Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	
	Arheološka i konzervatorska istraživanja i sprovođenje konzervatorskih mjera na lokalitetu Pečina grad, Opština Petnjica	Opština Petnjica u saradnji sa JU Polimski muzej u Beranama	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ U periodu od 01.07. do 25.07.2018. godine, sprovedena su arheološka istraživanja na površini od oko 40m², na lokalitetu Pečina grad, iskopavanjem dva ispitna rova, sa ostacima antičkog bedemskog zida, kojim je pečina pregrađena i pretvorena u svojevršno utvrđenje. Bedemski zid je rađen od priklesanog kamena, širok 1,60 metara i očuvan u visini od 0,50 do 4,50 metara. Prilikom istraživanja pronađeno je			15.000,00 € Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	

				nekoliko rimskih bronzanih novčića, nekoliko gvozdениh vrhova strijela i keramika koja najvjerojatnije pripada III i IV vijeku naše ere. U skladu sa projektom, u periodu od 04.10. do 20.10.2018. sprovedene su konzervatorske mjere.				
Arheološka i konzervatorska istaživanja lokaliteta Villa Rustika – Bistrica, Opština Bijelo Polje	JU Polimski muzej u Beranama	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ Ovogodišnja istraživanja, sprovedena u periodu od 10.09. do 30.10.2018. godine, koja predstavljaju nastavak kampanje iz 2017. godine, potvrdila su da su otkriveni objekti sastavni dio većeg građevinskog kompleksa, vjerovatno rimskog Kastela, a da se prateći sjeverni zid pretpostavljene villa rustica, ka istoku i zapadu, pruža dužinom od oko 67 metara. Takođe, utvrđeno je da se na zapadnoj strani nalaze dvije prostorije, u obliku pravougaone kule, a na istočnoj strani sličan pravougaoni prostor. Istraživanjima je definisana i južna strana kompleksa, a u otvorenim ispitnim rovovima, pronađeno je nekoliko bronzanih i srebrnih rimskih novčića, kao i fragmenti keramike od koje se izdvajaju fragmenti tanjira rađenih od Terra sigillate.			10.000,00 €	Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	
Arheološka i konzervatorska istraživanja, izrada konzervatorskog projekta, sprovođenje konzervatorskih mjera i edukacija i doedukacija stručnog kadra na lokalitetu Samograd, Opština Bijelo Polje - III faza	JU Polimski muzej u Beranama	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ U periodu od 26.07. do 30.08.2018. godine, realizovana je III faza istraživanja na antičkom lokalitetu Samograd. Ovogodišnja kampanja je obuhvatila arheološka istraživanja na podgrađu, duž zapadnog bedemskog zida i sprovođenje konzervatorskih mjera na arhitektonskim ostacima bazilike “intra muros”. Duž unutrašnjeg bedemskog zida istraživanja su sprovedena na površini od oko 150 m ² . Na ovom prostoru otkriveni su ostaci dva bedemska zida i djelovi objekata prislonjenih uz njih. Pored navedenog, projekat je imao i edukativni karakter, te su organizovane posjete i predavanja za studente o dosadašnjim aktivnostima i značaju ovog			20.000,00 €	Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	

				lokaliteta.				
Registar i katalog vodenih objekata, kamenica, lokvi, dubenica, ublova područja Banjana i Oputne Rudine, Opština Nikšić	JU Prirodnjački muzej Crne Gore	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ Sprovedeno je rekognosciranje prirodnih i kulturnih vrijednosti malih vodenih basena, kamenica, lokvi, dubenica, ublova, na teritoriji Opštine Nikšić (Banjani, Oputne Rudine, Grahovo, Tepačke rudine), u trajanju od 18 dana, u periodu april - septembar 2018. godine. Istraživanja su sprovedena na oko 160 km². Tom prilikom multidisciplinarni stručni tim je evidentirao 58 manjih vodenih objekata. Na 44 objekta izvršena su detaljna istraživanja, dok je 14 evidentirano uz izradu fotodokumentacije. Na osnovu rezultata istraživanja i obrađene dokumentacije, pripremljena je publikacija koja će biti objavljena do kraja tekuće godine. Rezultati istraživanja ukazuju da većina objekata predstavljaju potencijalna praistorijska staništa, kao i njihov značaj za život ljudi na datom prostoru od tog perioda do danas.			7.000,00 €	Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	
Arheološko rekognosciranje lokaliteta Bogičev brijeg, Njeguši, Prijestonica Cetinje	JU Narodni muzej Crne Gore	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ Na osnovu slučajnih nalaza koji su predati JU Narodni muzej Crne Gore 2011. godine, planirano je rekognosciranje lokaliteta Bogičev brijeg i sondažna istraživanja. Pokretni materijal, rimski bronzani prsten i nekoliko rimskih bronzanih privjesaka, je ukazao da se na predmetnom lokalitetu, koji do sada nije arheološki istraživao, mogu očekivati značajne informacije koje bi pružile podatke o rimskom periodu na ovom prostoru. Cijeneći navedeno, Muzej je izvršio planirano rekognosciranje i izradu propisane forme dokumentacije.			7.000,00 €	Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	

	Arheološka i konzervatorska istraživanja lokaliteta Sv. Toma u Prčanju i sprovođenje preventivnih mjera zaštite, Opština Kotor	JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ U cilju dobijanja relevantnih podataka o crkvi i njenoj neposrednoj okolini sa grobnim mjestima, sprovedena su reviziona arheološka istraživanja u trajanju od 30 dana. Ova vrsta istraživanja su bila neophodna kako bi se obezbijedili uslovi za izradu konzervatorskog projekta i sprovođenje odgovarajućih konzervatorskih mjera u 2019. godini.		2019. godina/ Iz objektivnih razloga pomjereno sprovođenje preostalih aktivnosti u okviru projekta.	10.000,00 €	Sprovođenje svih projektom planiranih aktivnosti tokom 2019. godine.
							Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	
	Istraživanje utvrđenja iz osmanskog i austrougarskog perioda Tabija na Golom brdu kod Sutomora, Opština Bar	JP Kulturni centar Bar	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ Tabija je nedovoljno istraženo utvrđenje iz osmanskog perioda, koje se nadograđivalo u periodu od 150 godina. Imajući u vidu kompleksnost lokaliteta, arheološka istraživanja planirana su kroz više godišnjih kampanja. Ovogodišnja kampanja podrazumijevala je nastavak istraživanja iz 2017. godine (garnizon A i objekat B), na prostoru nekadašnjeg magacina za municiju, kuhinje i platoa, na kome su vidni ostaci objekta iz mletačkog perioda. JP Kulturni centar Bar je uradilo elaborat istraživanja utvrđenja „Tabija”, u skladu sa propisima koji bliže uređuju arheološka istraživanja. Preduzete su pripremne aktivnosti i urađen projekat.		2019. godina/ Na osnovu izrađenog projekta, arheološka istraživanja će se obaviti u I kvartalu 2019. godine.	7.000,00 €	Preduzimanje aktivnosti na obezbjeđenju poštovanja planirane dinamike preostalih aktivnosti u okviru projekta.
							Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	
	Geofizička, arheološka i konzervatorska istraživanja tri lokaliteta sa stećcima, I faza	JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore i JU Prirodnački muzej Crne Gore u saradnji sa Nacionalnim istraživačkim savjetom Italije (CNR)	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ Shodno Menadžment planu lokaliteta sa stećcima koji su upisani na UNESCO listu svjetske baštine, tokom oktobra 2018. godine, sprovedena su multidisciplinarna istraživanja u trajanju od 30 dana. Tokom terenskih istraživanja, evidentirano je stanje stećaka, uzeti uzorci kamena, otisci reljefa, šara i prepleta i drugih motiva, kao i mahovine i lišajeva sa površine stećaka, koji će se laboratorijski analizirati. Za sve stećke urađena je dokumentacija, fotodokumentacija i crteži, a radi kontinuiranog praćenja njihovog stanja. U periodu od 23.10. do 27.10. 2018. godine urađena su i geofizička istraživanja u saradnji sa		2019. godina/ Imajući u vidu kompleksnost projekta i planirane aktivnosti, iz objektivnih razloga dio aktivnosti planiran je za 2019. godinu.	20.000,00 €	Preduzimanje aktivnosti na obezbjeđenju poštovanja planirane dinamike preostalih aktivnosti u okviru projekta.
							Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	

				CNR-om iz Italije, a predviđena je, pored ostalog, i naučna panel diskusija na temu zaštite i očuvanja stećaka sa konzervatorskog aspekta, tokom 2019. godine u skladu sa smjernicama i preporukama Međunarodnog koordinacionog odbora za upravljanje stećcima.				
Sistematska arheološka i konzervatorska istraživanja ostataka trikonhalne crkve u Lastvi Grabaljskoj, Opština Budva	JU Narodni muzej Crne Gore	2018. godina		Sprovedene aktivnosti/ Prilikom rekognosciranja 2000. godine, naišlo se na ostatke trikonhosa, na privatnom imanju porodice koja živi u Grblju. Pored ostataka arhitekture, utvrđeno je da su mještani na samoj lokaciji nailazili na komade keramike i reljefno ukrašene kamene plastike. Elaborat istraživanja je urađen, ali nije dobijena saglasnost vlasnika, te se nijesu stvorili formalno-pravni uslovi za istraživanja.		2019. godina Istraživanja nijesu sprovedena jer nijesu stvoreni formalno-pravni uslovi za sprovođenje istih.	8.000,00 €	Preduzimanje aktivnosti na obezbjeđenju svih formalno-pravnih uslova za realizaciju projekta.
							Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	
Arheološka i konzervatorska istraživanja crkve Sv. Stasija i sprovođenje preventivnih mjera zaštite, Opština Bar	JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore	-		Sprovedene aktivnosti/ Nijesu realizovana istraživanja ostataka crkve Sv. Stasija iz formalno pravnih razloga. Imajući u vidu da je parcela u privatnom vlasništvu, nije dobijena saglasnost za istraživanja, te se nisu stekli zakonom propisani uslovi za realizaciju planiranog projekta.		Nijesu stečeni zakonom propisani uslovi za sprovođenje istraživanja.	7.000,00 €	Aktivnosti na obezbjeđenju svih zakonom propisanih uslova.
							Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	
Rekognosciranje crnogorskog podmorja, Budvanski akvatorijum	JU Centra za konzervaciju i arheologiju Crne Gore sa RPM Nautical Foundation i Regionalnim centrom za	-		Sprovedene aktivnosti/ Projekat je podrazumijevao nastavak višegodišnje saradnje JU Centra za konzervaciju i arheologiju Crne Gore sa RPM Nautical Foundation i Regionalnim centrom za obuku ronilaca, podvodno razminiranje, pružanje pomoći, spašavanje i kontrolu na moru, sa ciljem otkrivanja podvodnih arheoloških lokaliteta,		Ovogodišnja faza nije realizovana iz razloga odustajanja od kampanje jednog od subjekata	2.000,00 €	Sprovođenje aktivnosti na unaprjeđenju saradnje i obezbjeđenju uslova za nastavak realizacije

		obuku ronilaca, podvodno razminiranje, pružanje pomoći, spašavanje i kontrolu na moru		formiranja dokumentacije i stvaranja uslova za njihovu zaštitu. Ovogodišnja faza projekta nije realizovana.		saradnje RPM Nautical Foundation.	Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	projekta.
Izrada konzervatorskih projekata i sprovođenje konzervatorskih mjera	Sanacija spomen-obilježja u krugu Spomen-parka Knjaževac, Opština Andrijevića	JU Centar za kulturu i sport „Mihailo Lalić“ Andrijevića	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ Realizovane su aktivnosti na sprovođenju konzervatorskih istraživanja i utvrđivanju stanja svih struktura kompleksa, izradi konzervatorskog projekta sanacije 19 spomen-obilježja u parku Knjaževac, kao i ograde oko kompleksa, hodnih staza, česmi i prpratnog mobilijara, koji sadrži grafičke priloge, deskriptivne opise zatečenog stanja, foto dokumentaciju spomeničkog fonda i Elaborat zaštite biljnog fonda koji se nalazi u okviru parka sa prijedlogom konzervatorskih mjera sanacije. Takođe, sprovedena je I faza konzervatorskih mjera koja se ogledala u uklanjanju patine sa svih kamenih struktura, uređenje postojeće staze kroz park kompleksa, uklanjanje zaprljanja sa metalnih djelova spomenika.			13.000,00 €	
							Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	
	Sprovođenje konzervatorskih mjera na kulturnom dobru Medun, Glavni grad Podgorica	JU Muzeji i galerije Podgorice	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ JU Muzeji i galerije Podgorice od 2007. godine, kroz godišnje programe rada, planira i realizuje aktivnosti na istraživanjima, sanaciji, prezentaciji i revitalizaciji kulturnog dobra Medun, uz kontinuiranu finansijsku podršku Ministarstva kulture. Ovogodišnja sredstva utrošena su za sufinansiranje Konzervatorskog projekta i sanacije prilazne staze na akropoli Medun.			10.000,00 €	
	Restauracija i konzervacija	JU Pomorski muzej Crne	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ U cilju unaprjeđenja lošeg stanja broskog			600,00 €	

brodskog dnevnika Ivelić, Opština Kotor	Gore		dnevnika sprovedeno je istraživanje, pripremljena je obimna foto-dokumentacija, kao i konzervatorski tretman uz primjenu metode suvo i mokro čišćenje.			Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	
Nastavak sprovođenja konzervatorskih mjera na Zbirci stare i rijetke knjige, Prijestonica Cetinje	JU Nacionalna biblioteka „Đurđe Crnojević“	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ Zbirka stare i rijetke knjige ima oko 10.000 bibliotečkih jedinica, u koje spadaju inkunabule, postinkunabule, stare knjige (ćirilčne knjige štampane do 1868. godine, latinične do 1800. godine), rijetka izdanja, minijature i rukopisne knjige. Nastavljene su aktivnosti na konzervaciji i restauraciji tri publikacije koje su u lošem stanju očuvanosti, te sprovedene predviđene konzervatorske mjere.			2.000,00 €	
Sprovođenje konzervatorskih mjera na predmetima iz Zbirke rukopisa i dokumentacione građe, Prijestonica Cetinje	JU Nacionalna biblioteka „Đurđe Crnojević“	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ Realizovana je konzervacija i restauracija trideset najznačajnijih rukopisa iz XVIII i XIX vijeka, koji su dio Zbirke rukopisa i dokumentacione građe. Konzervatorski su tretirani istorijski rukopisi, ugovori, testament, pisma i dokumenta lične zaostavštine. Realizacija projekta značajna je sa aspekta zaštite, očuvanja i prezentacije dokumentacione građe tog doba.			1.500,00 €	
Sprovođenje preventivnih mjera na zaštiti Legata dr Pera Šoća - I faza, Prijestonica Cetinje	JU Nacionalna biblioteka „Đurđe Crnojević“	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ Legat dr Pera Šoća sadrži monografske i periodične publikacije, uglavnom na stranim jezicima (njemački, ruski, italijanski), koje su tematski vezane za Crnu Goru i datiraju s kraja XIX i početka XX vijeka. Prva faza projekta obuhvatila je tehničku i fizičku zaštitu građe. U postupku realizacije projekta urađeni su neophodni istraživački radovi, utvrđeno opšte stanje publikacija, mjere zaštite, način čuvanja, održavanja i korišćenja.			2.000,00 €	
Izrada centralnih kataloga i digitalna	JU Nacionalna biblioteka	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ Realizovana je druga faza projekta kojim je			2.000,00 €	

kolekcija rukopisnih knjiga u Crnoj Gori, Prijestonica Cetinje	„Đurđe Crnojević“		planirana izrada centralnih kataloga svih rukopisnih knjiga koje se nalaze u bibliotekama, arhivima, muzejima i privatnim kolekcijama u Crnoj Gori, izrada online registra i digitalne kolekcije rukopisnih knjiga sa mogućnošću pretraživanja. Ovogodišnje aktivnosti odnosile su se na terenski rad, izradu dokumentacije za 87 rukopisnih knjiga iz manastira Nikoljac, kod Bijelog Polja i 5 rukopisnih knjiga koje se čuvaju u manastiru Morača. Obrađeni podaci unijeti su u registar, kao jedna od preventivnih mjera zaštite, izrada dokumentacije.		Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	
Realizacija II faze „Konzervatorskog projekata za sprovođenje konzervatorskih mjera na crkvi Sv. Jovana, srednjovjekovni grad Svač“	JU Narodni muzej Crne Gore i kancelarija UNDP Crna Gora	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ Projekat podrazumijeva nastavak I faze sanacionih radova na ostacima crkve Sv. Jovana, prema izrađenom konzervatorskom projektu. U skladu sa Sporazumom o saradnji potpisanom između JU Narodni muzej Crne Gore i kancelarije UNDP Crna Gora na implementaciji projekta „Jačanje sistema upravljanja kulturnom baštinom u Crnoj Gori“, sprovedena je II faza radova na konsolidaciji ovog značajnog kulturnog dobra.		37.506,23 €	
Sprovođenje konzervatorskih mjera na ikonostasu crkve Uspenje Bogorodice (Cetinjski manastir), Prijestonica Cetinje - III faza	JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore predmetni projekat realizuje po fazama. U prethodnoj fazi, nakon demontiranja ikonostasa, izrađena je noseća konstrukcija i postavljena fototapeta, koja ima funkciju prezentacije oltarske pregrade, dok traju konzervatorsko-restauratorski radovi na ikonama i ikonostasu. U III fazi nastavljeni su složeni konzervatorski radovi na 42 ikone, nosećoj konstrukciji, dekorativnoj plastici, ukrasnoj rezbariji ikonostasa, duborezački radovi, izrada replika oštećenih elemenata, kao i rekonstrukcija drvenih nosača i drugih oštećenih elemenata i pozlate na ikonama. Imajući u vidu da su oštećenja visokog stepena, u cilju revitalizacije umjetničkih vrijednosti ikona sa ikonostasom, primjenjivane su najsloženije konzervatorske		10.000,00 €	
					Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	

				metode i korišćeni tradicionalni i originalni materijali.				
Izrada konzervatorskog projekta (konzervacije, restauracije i anastiloze) ulaznog portala Dvora Balšića, Zaseok Lekovići, Godinje, i sprovođenje konzervatorskih mjera, Opština Bar	JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ Dvori Balšića imaju izuzetno značajnu istorijsku, umjetničku i kulturnu vrijednost i predstavljaju karakterističan primjer srednjevjekovne profane arhitekture u Crnoj Gori. Zbog lošeg stanja i opasnosti od daljeg urušavanja, tokom ove godine sprovedene su konzervatorske mjere kao završna faza konzervatorskih istraživanja i izrade konzervatorskog projekta koji je baziran na stilsko hronološkim analizama i konzervatorskim istaživanjima realizovanim od 2015-2018. godine.			45.000,00 €	Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	
Izrada konzervatorskog projekta za II fazu radova na zaštiti i prezentaciji dijela arheološkog lokaliteta „Ostaci Antičke vile sa mozaicima” – Risan, Opština Kotor	JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore, u saradnji sa Varšavskim univerzitetom	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ Risanski mozaici pokrivaju podove rimske vile iz perioda cara Hadrijana (II vijek). Loše stanje u kojem su se nalazili zahtijevalo je hitan konzervatorski tretman. Mjere su se odnosile na upotrebu savremenih metoda i tehnologija, čime je obezbijeđena zaštita, valorizacija i prezentacija mozaika kao cjeline.			3.000,00 €	Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	
Sprovođenje konzervatorskih mjera na Spomeniku Palim borcima i žrtvama fašizma, Golija, Opština Nikšić	JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ Uslijed većih oštećenja Spomenika, nestabilnosti i ugroženosti, u periodu od 19.04. do 09.06. 2018. godine, realizovane su sljedeće aktivnosti: demontiranje svih elemenata spomenika, koji su konzervatorski tretirani, uz rekonstrukciju nedostajućih; uklanjanje postojećeg temelja i ostataka betonskog postamenta, izrada platoa, koji je obložen adekvatnim kamenim pločama; izrada odlivaka i na osnovu njih izrada kopija bronzanih reljefa; montaža tretiranih elemenata, uz definisanje ograde koja je rađena po uzoru na prvobitnu.			16.000,00 €	Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	

	Sprovođenje konzervatorskih mjera na Spomeniku Krstac, Čarađe, Opština Nikšić	JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ Realizovane su aktivnosti koje su obuhvatile konzervatorska istraživanja kojima je ustanovljen visok stepen oštećenja, nakon čega je izrađen konzervatorski projekat, na osnovu kojeg su sprovedene konzervatorske mjere kojima su tretirani postamenti, masivne kamene ploče i dekorativni elementi Spomenika sa simbolima. Okolni teren sa kružnim platoima je rasčišćen od rastinja i popločan adekvatnim kamenim blokovima.		35.000,00 €	
						Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	
	Sanacija drvenog krova na objektu Zavičajnog muzeja „Ganića kula“, Opština Rožaje	JU Zavičajni muzej „Ganića kula“ u Rožajama	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ Izvršena je zamjena oštećenog krovnog pokrivača iz 1991. godine, koji je bio u lošem stanju očuvanosti. Sanacijom su obezbjeđeni adekvatni uslovi za očuvanje i prezentaciju muzejskih predmeta koji se čuvaju u objektu.		4.750,00 €	
						Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	
	Sanacija i adaptacija objekta „Kuća Pekića“, Opština Šavnik – III faza	Ministarstvo kulture i Opština Šavnik	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ Sanacija i adaptacija objekta „Kuća Pekića“ otpočela je 2015. godine. Ovogodišnje aktivnosti odnosile su se na realizaciju završne faze, odnosno vanjsko uređenje prostora oko objekta, čime su izvedeni svi radovi u skladu sa projektnom dokumentacijom, odnosno, projekat je u cjelosti realizovan.		45.727,00 €	
						Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	
	Zaštita i promovisanje najstarijih izdanja i legata JU Narodne biblioteke „Njegoš“, Opština Nikšić	JU Narodna biblioteka „Njegoš“ Nikšić	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ Sprovedene su aktivnosti na prezentaciji i promociji tri najstarija izdanja bibliotečkog fonda sa akcentom na njegovanje kulturne baštine Crne Gore i grada Nikšića. Riječ je o reprezentativnim izdanjima, triptihu koji je od ogromnog geneaološkog i istorijskog značaja. U postupku realizacije projekta, a u saradnji sa Nacionalnom bibliotekom „Đurđe Crnojević“, izvršena je elektronska obrada triptiha, kao i publikovanje i promocija izdanja.		2.000,00 €	
						Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	

	Sprovođenje konzervatorskih mjera i tehničko-tehnološko osavremenjavanje najstarijih televizijskih zbirki, medijska prezentacija nematerijalne kulturne baštine RTCG i popunjavanje kinotečkih fondova	Radio Televizija Crne Gore u saradnji sa JU Crnogorska kinoteka	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ Projekat Radio Televizije Crne Gore u saradnji sa JU Crnogorska kinoteka obuhvatio je nastavak aktivnosti na zaštiti i revitalizaciji ugroženog filmskog fonda. Aktivnosti su sprovedene u cilju zaštite vrijednog arhivskog fonda RTV Crne Gore, kao i popunjavanja kinotečkog fonda Crnogorske kinoteke. Prebacivanje oštećene filmske građe na savremene nosače obezbjeđuje višekratno emitovanje i potpunu zaštitu materijala, tako da su u ovogodišnjoj kampanji iz filmske zbirke i dnevničkog fonda RTCG izdvojene dokumentarne i informativne emisije snimljene na filmskoj traci u razdoblju od 1969-1989. godine, koje su u Crnogorskoj kinoteci revitalizovane, sinhronizovane i kopirane na savremene nosače. Presnimljeno je 6.800 metara filma ili oko 500 minuta informativnog i dokumentarnog programa sa ukupno 25 emisija.			5.000,00 €	
							Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	
	Realizacija započetih aktivnosti na konzervaciji i restauraciji Arhiepiskopske palate u urbanoj cjelini Stari grad Bar, Opština Bar	JP Kulturni centar Bar	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ Nastavljeni su konzervatorsko-restauratorski radovi započeti 2017. godine, u cilju unaprjeđenja lošeg stanja Arhiepiskopske palate iz XIV vijeka i njenog stavljanja u funkciju. Ovogodišnje aktivnosti predstavljaju nastavak sanacionih radova eksterijera i enterijera, i obuhvatile su: restauraciju dovratnika i nadvratnog luka na velikom i malom portalu, pragova, unutrašnjeg dijela zida, kao i partija zidova oko portala i postavljanje drvenih vrata sa okovima. Takođe, za ugradnju su pripremljeni i elementi prozorskih okvira, kao i elementi glavnog portala. Kako glavni portal predstavlja jedan od najvećih srednjovjekovnih portala na lokalitetu, dimenzija 4,20x2,20m i težine 2.500 kg, za njegovu ugradnju je neophodna specijalna mehanizacija koja zahtijeva veća finansijska ulaganja.		2019. godina/ Neophodna posebna finansijska sredstva za obezbjeđenje specijalne mehanizacije za ugradnju glavnog portala, uslijed čega će se ova faza projekta realizovati tokom 2019. godine, kada će portali i prozori biti vraćeni u prvobitno stanje. Za 2019. godinu	12.000,00 €	Sprovođenje aktivnosti na realizaciji projekta u cjelini.
							Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	

						planirana je i realizacija uređenja enterijera budućeg muzeja.		
Konzervatorska istraživanja, izrada konzervatorskog projekta i sprovođenje I faze konzervatorskih mjera na Kuli Voltica, Opština Nikšić	JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ Sprovedene su sljedeće aktivnosti: konzervatorska istraživanja, pripremni radovi (uklanjanje vegetacije i drugog recentnog materijala po nivoima), obezbijedivanje radnog prostora i sugurnosti pri radu, klasifikacija i pregrupisavanje autentičnih kamenih monolita sa urušenih površina na pojedinim partijama, zbog opasnosti od urušavanja preventivne mjere sanacije rizičnih partija. Uporedo sa navedenim, sprovedena su i ispitivanja sastava postojećeg veziva (maltera) u strukturi zida, kao i arhitektonska istraživanja, procjene i druga obrada podataka. Tokom preventivnih radova prikupljeni su podaci za izradu projekta restauracije.		2019. godina/ Kompleksnost planiranih aktivnosti uslovia je prolongiranje zadate dinamike, te će sprovođenje I faze konzervatorskih mjera u skladu sa konzervatorski m projektom biti realizovano u 2019. godini.	50.000,00 €	Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	Sprovođenje aktivnosti na finalizaciji I faze projekta i stvaranje uslova za sprovođenje II faze.
Konzervacija ličnog fonda „Anastas Bocarić Cgda2 Bud LIBOC 1864-1944“, Opština Budva	Državni arhiv Crne Gore u saradnji sa JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ Državni arhiv Crne Gore je radi unaprjeđenja stanja i poboljšanja uslova čuvanja arhivske građe koja se nalazi u Odsjeku Budva, u saradnji sa JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore, realizovao izbor arhivske građe za konzervatorski tretman, dobijanje konzervatorskih uslova, izradu konzervatorskog projekta na osnovu neophodnih istraživanja i konzervaciju dijela kulturnog dobra, odnosno dokumenata iz ličnog fonda „Anastas Bocarić Cgda2 Bud LIBOC 1864-1944“.		2019. godina/ Zbog obimnosti arhivske građe koja je planirana za konzervaciju, realizacija projekta će se nastaviti u 2019. godini.	3.000,00 €		
Konzervacija fonda PUMA - Političko-upravni mletački	Državni arhiv Crne Gore i JU Centar za	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ Državni arhiv Crne Gore i JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore, realizuju		2019. godina/ Zbog obimnosti građe nijesu	4.000,00 €	Aktivnosti na sprovođenju konzervators	

arhiv CG DA 2 HNO PUMA 1687.-1797., Opština Herceg Novi	konzervaciju i arheologiju Crne Gore		aktivnosti na konzervaciji fonda Političko-upravni mletački arhiv 1687.-1797., koji se nalazi u Odsjeku Herceg Novi, a koji ima status kulturno dobro. U izvještajnom periodu realizovano je: pribavljanje konzervatorskih uslova, konzervatorska istraživanja i izrada konzervatorskog projekta.		realizovane konzervatorske mjere. Iste će se sprovesti tokom 2019. godine.	Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	kih mjera planiranih konzervatorskim projektom u cilju realizacije projekta u cjelosti.
Konzervacija i restauracija oštećenih dokumenata fonda „Vojnička škola“, Prijestonica Cetinje	Državni arhiv Crne Gore, Odjeljenje za tehničku zaštitu arhivske građe i JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ Državni arhiv Crne Gore i JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore, realizuju aktivnosti na konzervaciji fonda „Vojnička škola“, koji se nalazi u objektu Arhiva u Prijestonici Cetinje, a koji ima status kulturno dobro. U izvještajnom periodu realizovano je: pribavljanje konzervatorskih uslova, konzervatorska istraživanja i izrada konzervatorskog projekta.		2019. godina/ Zbog obimnosti građe nijesu realizovane konzervatorske mjere. Iste će se sprovesti tokom 2019. godine.	4.000,00 € Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	Aktivnosti na sprovođenju konzervatorskih mjera planiranih konzervatorskim projektom u cilju realizacije projekta u cjelosti.
Sanacija eksterijera objekta Državnog arhiva – Arhivski odsjek Kotor	Državni arhiv Crne Gore u saradnji sa Upravom za imovinu i JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ Državni arhiv Crne Gore je, u saradnji sa Upravom za imovinu i JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore, za potrebe sanacije objekta gdje je smješten Arhivski odsjek Kotor, sproveo proceduru na dobijanju konzervatorskih uslova i izboru pravnog lica za izradu konzervatorskog projekta. Predviđeno je da se sanacioni radovi realizuju u 2019. godini.		2019. godina/ Shodno vremenu potrebnom za sprovođenje pripremnih aktivnosti i zakonom propisanih procedura, sanacioni radovi planirani za 2019. godinu.	25.000,00 € Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	Preduzimanje aktivnosti na finalizaciji konzervatorskog projekta i sprovođenju konzervatorskih mjera.
Nabavka materijala, uređaja i oprema za rukovanje, pakovanje i trajno	JU Narodni muzej Crne Gore	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ Projekat se realizuje radi poboljšanja uslova za zaštitu muzejskog materijala JU Narodni muzej Crne Gore, a shodno Zaključcima Vlade Crne Gore. JU Narodni muzej Crne Gore je sproveo		2019. godina/ Zbog složenosti postupka realizacija projekta se	79.200,00 €	Preduzimanje aktivnosti na stvaranju uslova za potpunu

	pohranjivanje fonda Narodnog muzeja Crne Gore - centralni i pomoćni depo, Prijestonica Cetinje			pripremne aktivnosti na izradi projekta sanacije, adaptacije i reorganizacije depozitnih prostora, koji treba da obuhvate i nabavku uređaja i opreme za zaštitu muzejskog materijala. U skladu sa zaključenim ugovorom sa Centralnim institutom za konzervaciju iz Beograda, dat je predlog za reorganizaciju depoa i sanaciju, kao i utvrđeno stanje prostora i sprovedena probna istraživanja prodora vlage u depou. Aktivnosti su sprovedene uz kontinuiranu saradnju sa Upravom za zaštitu kulturnih dobara.		nastavlja u narednoj godini.	Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	realizaciju projekta u 2019. godini.
	Konzervacija muzejskih predmeta koji su predviđeni za stalnu postavku Zavičajnog muzeja Pljevlja	JU Zavičajni muzej Pljevlja	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ JU Zavičajni muzej Pljevlja je tokom izrade tematsko-ekspozicionog plana stalne postavke, izvršio selekciju ugroženih muzejskih predmeta, koji su zbog neriješenog pitanja smještaja i izlaganja bili deponovani više od 25 godina. Imajući u vidu stanje muzejskih predmeta, kao i njihov status pokretno kulturno dobro, planirano je da Muzej u saradnji sa JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore, realizuje poslove na konzervaciji u prvom kvartalu 2019. godine.		2019. godina/ Projekat nije u cjelosti realizovan u 2018. godini iz objektivnih razloga.	4.000,00 € Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	Preduzimanje aktivnosti na obezbjeđenju subjekta saradnje i okončanje projekta u 2019. godini.
	Sanacija stolarije na objektu Muzeja grada Budve	JU Muzeji i galerije Budve	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ Nakon dobijanja konzervatorskih uslova, JU Muzeji i galerije Budve realizuju aktivnosti na izradi konzervatorskog projekta za sanaciju stolarije na objektu Muzeja grada Budve. Sprovedenje mjera se planira u I kvartalu 2019. godine.		2019. godina/ Dinamika sprovođenja konzervatorskih mjera izmijenjena, uslijed vremena neophodnog za sprovođenje zakonom propisanih procedura i izradu konzervatorskog projekta.	15.000,00 € 	Sprovođenje aktivnosti na okončanju izrade konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera.

Izrada konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera na dijelu kulturnog dobra, jaketa, dolaktica i župet, Opština Kotor	JU Pomorski muzej Crne Gore u saradnji sa JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ JU Pomorski muzej Crne Gore, u saradnji sa JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore, preduzeo je mjere na dijelu kulturnog dobra Etnografska zbirka (jaketa, dolaktica i župet). Obavljena su konzervatorska istraživanja, analiza postojećeg stanja, obrada fotodokumentacije i tehnička obrada materijala, dok je izrada konzervatorskog projekta u završnoj fazi.		2019. godina/ Uslijed vremena neophodnog za izradu konzervatorskog projekta, sprovođenje konzervatorskih mjera predviđeno za I kvartal 2019. godine.	1.500,00 € Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	Sprovođenje aktivnosti na okončanju projektom planiranih konzervatorskih mjera.
II faza sprovođenja konzervatorskih mjera na kulturnom dobru Etnografska zbirka, Opština Kotor	OJU „Muzeji Kotor” u saradnji sa JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ Projekat podrazumijeva nastavak sprovođenja konzervatorskih mjera na dijelu kulturnog dobra Etnografska zbirka, koji sadrži oružje i predmete pokućstva. Projektom je obuhvaćeno 13 predmeta, i to 4 predmeta od tekstila (jastuci), 6 floreta (mačevi za vježbanje) i 3 mača. Predviđeno je da se, nakon sprovedene zakonske procedure, konzervatorske mjere sprovedu tokom 2019. godine.		2019. godina/ Uslijed podrazumijevanih aktivnosti na sprovođenju zakonske procedure, prolongirano sprovođenje konzervatorskih mjera.	2.000,00 € Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	Okončanje sprovođenja konzervatorskih mjera.
Izrada konzervatorskog projekta za konzervaciju i restauraciju najugroženijih partija Tvrđave Onogošt, Opština Nikšić	JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ Projekat predstavlja nastavak višegodišnje podrške Ministarstva kulture na unaprijeđenju stanja ovog značajnog kulturnog dobra. Ovogodišnje aktivnosti su se odnosile na istraživački postupak, odabir najugroženije partije bedema (tzv. Nebojšina kula), na kojoj je neophodno sprovesti konzervatorske mjere sanacije. Za potrebe izrade konzervatorskog projekta sprovedeno je: terenski obilasci, konzervatorska istraživanja radi utvrđivanja autentičnosti kulturnog dobra, starosti, upotrijebljenih materijala i vezivnih sredstava, primijenjenih tehnologija i tehnika građenja, oštećenosti i razloga nastanka oštećenja, potencijalnih opasnosti od novih degradacija ili		2019. godina/ Zbog složenosti konzervatorskog postupka aktivnost izrade i implementacije projekta planirana je za I kvartal 2019. godine.	20.000,00 € Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	Intenziviranje aktivnosti na izradi konzervatorskog projekta.

				drugih oblika ugrožavanja, prihvatljivosti novih materijala, tehnologija i tehnika neposredne zaštite kulturnog dobra i druga istraživanja, konzervatorsko snimanje kulturnog dobra sa detaljnim sagledavanjem oštećenja nastalih u proteklom periodu, arhitektonsko snimanje metodom snimanja iz vazduha upotrebom uređaja na daljinsko upravljanje i korišćenjem specijalizovanih softera za izradu fotogrametrijskog snimka.				
Sprovođenje konzervatorskih mjera sanacije eksterijera i enterijera crkve Sv. Krsta u Novoselju, Petrovac, Opština Budva (II faza)	JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ Nakon sprovedenih konzervatorskih istraživanja od strane JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore zaključeno je da su na crkvi Sv. Krsta izvedene brojne nestručne intervencije, te konstatovana prisutnost vlage u enterijeru crkve, koja je ugrozila partije objekta i živopisa, zbog čega je sprovođenje adekvatnih konzervatorskih mjera neophodno u cilju sanacije konstatovanih oštećenja i obezbjeđenja od daljeg propadanja. Izrada konzervatorskog projekta je u završnoj fazi nakon čega će se stvoriti uslovi za sanaciju eksterijera i enterijera.		2019. godina/ Rezultati istraživanja uticali su na promjenu dinamike realizacije projekta, te je sprovođenje konzervatorskih mjera pomjereno za 2019. godinu.	25.000,00 €	Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	Intenziviranje aktivnosti na stvaranju uslova za sprovođenje konzervatorskih mjera i okončanje II faze projekta.
Sprovođenje konzervatorskih mjera na ikonostasu crkve Sv. Trojica, Opština Pljevlja - II faza	JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ U periodu od 23.07. do 12.09.2018. godine, realizovana je I faza konzervatorskih mjera u okviru kojih je izvršeno demontiranje prve zone ikonostasa, odnosno ikona, rezbarije, carskih dveri i nadverja i konzervatorski tretman na licu mjesta, uklanjanje nečistoća na bojenom sloju ikona, rezbariji i okivcima shodno rezultatima proba. Elementi druge i treće zone, odnosno frizovi sa ikonama i elementi krsta takođe su demontirani i dislocirani u prostorije JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore, gdje će se sprovesti konzervatorski tretman.		2019. godina/ Zbog složenosti konzervatorskog postupka konzervatorski tretman će se nastaviti tokom 2019. godine.	25.000,00 €	Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	Intenziviranje aktivnosti na okončanju II faze projekta.

Izrada konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera na dijelu arheološkog lokaliteta Carine, Risan (sonda VIII), Opština Kotor	JU Centra za konzervaciju i arheologiju Crne Gore	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ Ovogodišnja kampanja JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore predstavlja nastavak višegodišnjih aktivnosti na zaštiti i prezentaciji lokaliteta Carine. Kako su konzervatorska istraživanja i izrada projekta u toku, projekat će se realizovati tokom 2019. godine, na dijelu lokaliteta (sonda VIII).		2019. godina/ Realizacija projekta prolongirana uslijed sprovođenja aktivnosti na vršenju konzervatorskih istraživanja i izradi konzervatorskog projekta.	20.000,00 € Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	Intenziviranje aktivnosti na okončanju projekta.
Konzervatorska istraživanja i izrada konzervatorskog projekta najugroženijih segmenata enterijera Crkve Sv. Nikole, Podvrh, Opština Bijelo Polje	JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ U periodu od 01.07. do 11.07.2018. godine, sprovedene su sljedeće aktivnosti: uvid u stanje sakralnog objekta, zvonika, mobilijara, kao i obližnjeg arheološkog lokaliteta; hemijska istraživanja stanja bojenog sloja, uzimanje uzoraka bojenog sloja radi daljih laboratorijskih analiza, mehaničko utvrđivanje potklobučenja, mjerenje vlage u enterijeru crkve, utvrđivanje stanja ikona i ikonostasa, izradu fotodokumentacije, preventivnu zaštitu nestabilnih partija živopisa. U toku je tehnička obrada materijala u cilju izrade konzervatorskog projekta.		2019. godina/ Uslijed složenosti projektom definisanih aktivnosti, izmijenjena dinamika realizacije projekta, te planirano njegovo okončanje u I kvartalu 2019. godine.	10.000,00 € Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	Preduzimanje aktivnosti na okončanju konzervatorskog projekta i stvaranje uslova za sprovođenje konzervatorskih mjera.
Sprovođenje konzervatorskih mjera sanacije eksterijera i enterijera crkve Sv. Blagovještenja u Jeksi, Rijeka Crnojevića, Prijestonica Cetinje - II faza	JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ Crkva Sv. Blagovještenja sagrađena je 1621. godine, a živopisana 1626. godine. U postupku realizacije projekta, sprovedene su sljedeće aktivnosti: uklanjanje vegetacije i šteta iz enterijera i sa pristupne staze; preventivna zaštita nestabilnih partija živopisa; demontaža krovnog pokrivača od čvrste podloge svodne konstrukcije, i sanacija istog; sanacija stepeništa od masivnih kamenih kvadera, zamjenom oštećenih; izrada ulaznih jednokrilih vrata.		2019. godina/ Zbog složenosti konzervatorskog postupka realizacija aktivnosti u skladu sa konzervatorskim projektom planirana je za 2019. godinu.	30.000,00 € Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	Intenziviranje aktivnosti na okončanju svih projektom planiranih mjera.

	Sprovođenje konzervatorskih mjera na predmetima deponovanim u periodu 1973. do 2015. godine, koji se nalaze u JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore	JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore nastavila je aktivnosti započete tokom 2016. godine, koje se odnose na konzervatorski tretman 1.732 od 3.066 predmeta, deponovanih u ateljeima Centra za konzervaciju metala, stakla, kamene plastike, keramike, tekstila, papira, pergamenta, kože, živopisa, štafelajnog slikarstva i drveta, na Cetinju i u Kotoru. Realizacija projekta je značajna sa aspekta zaštite, očuvanja i prezentacije pokretnog fonda, koji će nakon tretmana biti vraćen vlasnicima odnosno držaocima. Preostali netretirani predmeti su uglavnom fragmenti keramike, stakla, kamene plastike, rezbarije.		2019. godina/ Brojnost predmeta uslovia produženje roka realizacije projekta.	4.000,00 €	Sprovođenje aktivnosti na preostalim predmetima u cilju okončanja III faze projekta.
	Izrada konzervatorskog projekta sanacije crkve Sv. Trojica, Opština Pljevlja	JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ Cijeneći da je najznačajnija problematika urušavanja izgleda enterijera i eksterijera crkve Sv. Trojice uticaj vlage, kako kapilarne tako i atmosferske, period za uzimanje relevantnih podataka potrebnih za izradu projekta sanacije biće usklađen sa vremenskim prilikama, odnosno istraživanje će se vršiti za vrijeme jakih padavina, kako bi se detaljno odredili tokovi i mjesta najvećeg prodora vode.		2019. godina/ Uslijed potrebe vršenja istraživanja za vrijeme jakih padavina, kako bi se detaljno odredili tokovi i mjesta najvećeg prodora vode, projekat će biti izrađen krajem tekuće, odnosno početkom 2019. godine.	10.000,00 €	Okončanje aktivnosti na izradi konzervatorskog projekta u cilju stvaranja uslova za sprovođenje konzervatorskih mjera.
	Izrada konzervatorskog projekta sanacije eksterijera i enterijera crkve Sv. apostola Petra i Pavla, Opština Nikšić – II faza	JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ Crkva Sv. apostola Petra i Pavla sagrađena je u XII vijeku i živopisana tokom prve polovine XVIII vijeka. Nakon sprovedenih konzervatorskih istraživanja utvrđen je visok stepen oštećenja, te neophodnost izrade konzervatorskog projekta radi sprovođenja adekvatnih konzervatorskih mjera na ugroženim partijama enterijera i eksterijera. Ove godine urađen je konzervatorski projekat sanacije živopisa, a na osnovu rezultata		2019. godina Nakon sprovedenih konzervatorskih istraživanja utvrđen je visok stepen oštećenja, što je uslovia promjenu	15.000,00 €	Intenziviranje aktivnosti na izradi konzervatorskog projekta, kako bi se stvorili uslovi za sprovođenje konzervatorskih mjera.

				konzervatorskih istraživanja. Izrada konzervatorskog projekta sanacije eksterijera i enterijera, u dijelu arhitekture, crkve Sv. apostola Petra i Pavla, je u toku.		zadate dinamike realizacije projekta.		kih mjera.
Operativni cilj 2 : Edukacija kadrova								
MJERA	AKTIVNOST	REALIZATOR	PERIOD REALIZACIJE	INDIKATOR REZULTATA I POSTIGNUTE VRIJEDNOSTI	STATUS REALIZACIJE	NOVI ROK REALIZACIJE UZ OBRAZLOŽENJE	OPREDIJELENA SREDSTVA/ IZVOR FINANSIRANJA	PREPORUKE ZA NAREDNI PERIOD SPROVOĐENJA
Edukacija i doedukacija stručnog kadra	Radionica „Konzervacija rimske keramike i stakla“, Glavni grad Podgorica	JU Muzeji i galerije Podgorice u saradnji sa Nacionalnom ustanovom Stobi iz Makedonije	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ JU Muzeji i galerije Podgorice je u saradnji sa Nacionalnom ustanovom Stobi iz Makedonije, uzela učešće na radionici sa temom konzervacije rimske keramike i stakla i izrade dokumentacije. Radionici su pored predstavnika iz Crne Gore, prisustvovali i konzervatori iz Bugarske, SAD, Kanade, Australije i Engleske. Sprovedenjem konzervatorskih mjera na ostacima stakla i keramike na lokalitetu Stobi, stečena su nova znanja i razmijenjena iskustva u primjeni savremenih tehnologija i metoda dokumentovanja.			1.500,00 €	
	Obuka „Upotreba programske opreme za inventar“, Opština Pljevlja	JU Narodna biblioteka „Stevan Samardžić“, Pljevlja u saradnji sa Narodnom bibliotekom Srbije	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ JU Narodna biblioteka „Stevan Samardžić“, Pljevlja je u saradnji sa Narodnom bibliotekom Srbije, realizovala obuku dva zaposlena lica na korišćenju programske opreme za inventar u obradi bibliografskih jedinica.			400,00 €	
	Stručno usavršavanje	JU Narodna biblioteka i	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ JU Narodna biblioteka i čitaonica „Njegoš“			1.000,00 €	

	bibliotečkog kadra, Prijestonica Cetinje	čitaonica „Njegoš“ Cetinje		Cetinje je realizovala obuku bibliotekara za rad na platformi COBISS3, koju organizuje Narodna biblioteka Republike Srbije. Obuka i dobijena licenca, obezbeđuje kompetencije u katalogizaciji serijskih publikacija, neknjižne građe, kontinuiranih izvora i analitiku bibliografije istraživača.			Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	
	Arheološka ljetnja škola na Duklji, Glavni grad Podgorica	JU Muzeji i galerije Podgorice	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ JU Muzeji i galerije Podgorice je kroz nastavak arheoloških istraživanja u okviru Arheološke ljetnje škole na Duklji, sprovela istraživanja na monumentalnom objektu IX, radi dobijanja podataka o socijalnom životu antičkog grada, u periodu od I do IV vijeka. U Projektu su učestvovali stručnjaci iz Crne Gore i inostranstva, kao i zainteresovana lica iz turističkih organizacija.			4.000,00 €	
	Stručno usavršanje bibliotekara za rad na platformi COBISS3, Opština Kotor	JU Kulturni centar „Nikola Đurković“ Kotor	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ JU Kulturni centar „Nikola Đurković“ Kotor realizovao aktivnost koja se odnosila na stručno usavršavanje jednog bibliotekara za korišćenje COBISS3/Napredni, a radi osposobljavanja u pružanju usluga pretraživanja elektronskog kataloga serijskih publikacija i personalnih bibliografija naučnika i istraživača.		2019. godina/ Kurs COBISS3/Font nije realizovan za dva bibliotekara, jer je Narodna biblioteka Republike Srbije obuku odložila za početak 2019. godine.	1.000,00 €	
	„Frame“ - obuka za arhiviranje audio-	JU Crnogorska kinoteka	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ JU Crnogorska kinoteka je realizovala obuku		2019. godina/ Drugi dio obuke	2.500,00 €	

	vizuelne baštine, Pariz, Amsterdam			jednog zaposlenog za poslove na metodologiji i digitalizaciji filmske građe, koja je održana u Parizu. Drugi dio obuke, u Amsterdamu, realizovaće se u 2019. godini, i obuhvatiće savremeni pristup u upotrebi arhivske građe, profilisanju korisnika, primjeni standarda u arhiviranju filmske građe, upravljanje autorskim pravima i organizaciju digitalne restauracije.		zakazan je za 2019. godinu.	Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	
Operativni cilj 3 : Turistička valorizacija – popularizacija i prezentacija kulturne baštine								
MJERA	AKTIVNOST	REALIZATOR	PERIOD REALIZACIJE	INDIKATOR REZULTATA I POSTIGNUTE VRIJEDNOSTI	STATUS REALIZACIJE	NOVI ROK REALIZACIJE UZ OBRAZLOŽENJE	OPREDIJELENA SREDSTVA/ IZVOR FINANSIRANJA	PREPORUKE ZA NAREDNI PERIOD SPROVOĐENJA
Popularizacija i prezentacija kulturne baštine	Izložba „Municipium S, 2017. – Numizmatički nalazi“, Opština Pljevlja	JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore u saradnji sa JU Zavičajni muzej Pljevlja	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore je u saradnji sa JU Zavičajni muzej Pljevlja, realizovala izložbu i prezentaciju rezultata novih istraživanja lokaliteta MUNICIPIJUM S..., pod nazivom: „PROŠLOST, SADAŠNJOŠT, BUDUĆNOST“. Izložba je otvorena je u Domu kulture u Pljevljima 16.11.2018. godine.			2.000,00 €	
							Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	
	Digitalizacija dijela rukopisne zaostavštine dr Lazara Tomanovića (prepiska, memoarska građa), Opština Herceg Novi	JU Gradska biblioteka i čitaonica Herceg Novi u saradnji sa JU Narodni muzej Crne Gore	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ JU Gradska biblioteka i čitaonica Herceg Novi je u saradnji sa JU Narodni muzej Crne Gore, izvršila uvid u zaostavštinu dr Lazara Tomanovića koja obuhvata oko 3.000 stranica. Projekat je realizovan kroz postupke skeniranja, digitalnog fotografisanja, dodjeljivanja deskriptivnih metapodataka, arhiviranja digitalizovanih dokumenata i prezentacije na sajtu biblioteke, čime je zavičajni fond Biblioteke obogaćen za 1.881 stranicu vrijedne građe.			2.000,00 €	
	Bokeljska noć, Opština Kotor	JU Kulturni centar „Nikola Đurković“ u	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ JU Kulturni centar „Nikola Đurković“ u saradnji sa Turističkom organizacijom Kotora, realizovala je			5.000,00 €	

		saradnji sa Turističkom organizacijom Kotora		manifestaciju <i>Bokeljska noć</i> , koja se tradicionalno održava u avgustu u Bokokotorskom zalivu, te predstavlja mjeru zaštite i očuvanja ovog nematerijalnog kulturnog dobra Crne Gore.			Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	
	Obilježavanje 150 godina postojanja biblioteke „Njegoš”, Prijestonica Cetinje	JU Narodna biblioteka i čitaonica „Njegoš” Cetinje	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ JU Narodna biblioteka i čitaonica „Njegoš” Cetinje obilježavanje jubileja 150 od osnivanja Cetinjske čitaonice, organizovala je u novembru. Događaj je obuhvatio projekciju dokumentarnog filma i štampanje promotivnog materijala.			2.500,00 €	
	Časopis „Glas” za kulturu i umjetnost u DAISY formatu, Glavni grad Podgorica	JU Biblioteka za slijepe Crne Gore		Sprovedene aktivnosti/ JU Biblioteka za slijepe Crne Gore izdaje časopis za kulturu i umjetnost, koji izlazi jednom mjesečno u DAISY formatu, a namijenjen je čitaocima oštećenog vida. Ovogodišnje aktivnosti odnosile su se na pripremu oko 500 audio i tekstualnih priloga, odnosno preko 120 časova audio materijala, koji su predstavljeni kroz sedam rubrika.			7.000,00 €	
	Časopis „Kulturne tačke” na Brajevom pismu, Glavni grad Podgorica	JU Biblioteka za slijepe Crne Gore	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ JU Biblioteka za slijepe Crne Gore je realizovala izdavanje časopisa na Brajevom pismu, koji je namjenjen mladim osobama oštećenog vida, sa temama iz oblasti kulture i društvenog života mladih. Časopis se objavljuje svakog drugog mjeseca, te su se ovogodišnje aktivnosti odnosile na 6 brojeva sa oko 150 priloga iz oblasti kulturne baštine i kulture uopšte, kroz sedam rubrika.			5.500,00 €	
	Nabavka tradicionalne	JU Centar za kulturu	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ JU Centar za kulturu Gusinje je obezbijedio 8			4.500,00 €	

nošnje za KUD „Džafer Nikočević“, Opština Gusinje	Gusinje		kompleta ženske gusinjske narodne nošnje, za potrebe KUD „Džafer Nikočević“, izrađene upotrebom tradicionalne vještine. Nabavkom nošnje unaprijeđeno je očuvanje muzičke nematerijalne baštine gusinjskog kraja.			Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	
Arheološki časopis „Nova antička Duklja IX“, Glavni grad Podgorica	JU Muzeji i galerije Podgorice	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ Pripremu i publikovanje arheološkog časopisa „Nova antička Duklja IX“ realizovala je JU Muzeji i galerije Podgorica. Riječ je o devetom izdanju časopisa, koje je obuhvatilo naučne radove iz Crne Gore, Makedonije, Hrvatske, Slovenije, Albanije i Bugarske. Odabir radova je izvršila međunarodna redakcija. Časopis se distribuira svim ustanovama u Crnoj Gori, ali i arheološkim muzejima i univerzitetima u regionu.			2.000,00 €	
Program obilježavanja 80 godina od otkrića Antičkih nekropola u Budvi	JU Muzeji i galerije Budve u saradnji sa Turističkom organizacijom Opštine Budva	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ JU Muzeji i galerije Budve je u saradnji sa Turističkom organizacijom Opštine Budva realizovala obilježavanje 80 godina od otkrića antičkih nekropola u Budvi, kroz istraživanja i pripremu dokumentacije i muzejskih predmeta za izložbu i organizovanje međunarodnog naučnog skupa, uz objavljivanje pratećih publikacija. Izložba i međunarodni naučni skup održani su krajem novembra.			4.000,00 €	
Popularizacija kulturnog dobra „Ostaci kastela i Lazareta“ povodom 60 godina od stavljanja pod zaštitu 1958–2018, Opština Budva	JU Muzeji i galerije Budve u saradnji sa Mjesnom zajednicom Petrovac na Moru	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ Povodom 60 godina od stavljanja pod zaštitu kulturnog dobra Ostaci kastela i Lazareta u Petrovcu, JU Muzeji i galerije Budve u saradnji sa Mjesnom zajednicom Petrovac na Moru, organizovala je u novembru poslove na pripremi izložbe i objavljivanju zbornika stručnih radova, pri čemu su obavljena terenska i ostala istraživanja, priprema građe, predmeta i dokumentacije za izlaganje i priređeni radovi za štampanje zbornika.			1.500,00 €	

	Monografija Zavičajnog muzeja „Ganića kula“, Opština Rožaje	JU Zavičajni muzej „Ganića kula“ Rožaje	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ Za potrebe objavljivanja monografije, JU Zavičajni muzej „Ganića kula“, realizovao je aktivnosti na izradi tekstova i fotodokumentacije, štampanju i prezentaciji publikacije. Monografija je obuhvatila rad Zavičajnog muzeja „Ganića kula“, od osnivanja 1991. godine, kroz stalnu muzejsku postavku, koja reprezentuje kulturnu baštinu rožajskog kraja.		4.000,00 €	
						Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	
	Projekat „Sve boje Crne Gore“, Opština Nikšić	JU Muzeji i galerije Nikšić	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ JU Muzeji i galerije Nikšić je obavila istraživanje na terenu, sakupljanje prirodnih materija za bojenje tkanina, otkup sirovine za bojenje i izradu tekstilnih predmeta, kao i istraživanje bibliografske i arhivske građe, radi organizovanja umjetničke kolonije „Sve boje Crne Gore“. Kolonija je realizovana uz izložbu umjetničkih radova.		3.000,00 €	
						Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	
	Prezentacija muzejskog materijala otkupljenog 2012. godine i nastavak istraživanja terena, Opština Nikšić	JU Muzeji i galerije Nikšić	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ JU Muzeji i galerije Nikšić, realizovala je izložbu „Umjetnički izraz na upotrebnim predmetima Banjana i Drobnjaka“, prezentujući seosko zanatstvo i vještinu izrade predmeta od drveta i tekstila. Drugom izložbom „Slatko spavaj“, Muzej je prezentovao vještinu izrade tradicionalnog veza, i održao tri radionice. U okviru predmetnog programa, obavljena su i terenska istraživanja radi popunjavanja muzejskog fonda.		2.000,00 €	
						Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	
	Objavljivanje romana „Mojkovačka bitka“ Ćamila Sijarića, Opština Pljevlja	JU Narodna biblioteka „Stevan Samardžić“ i Radio Bijelo Polje	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ JU Narodna biblioteka „Stevan Samardžić“ i Radio Bijelo Polje, publikovali su reprint izdanje romana „Mojkovačka bitka“ Ćamila Sijarića. Publikacija je izašla iz štampe i planirano je da se prezentuje krajem decembra, organizovanjem književne večeri.		1.500,00 €	
						Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	

	Objavljivanje „Sabranih radova Stevana Samardžića“ (Tom I), Opština Pljevlja	Javna ustanova Narodna biblioteka „Stevan Samardžić“ Pljevlja	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ Javna ustanova Narodna biblioteka „Stevan Samardžić“, realizovala je objavljivanje sabranih radova Stevana Samardžića, kao i književno veče u okviru Novembarskih svečanosti u Pljevljima.		2.000,00 €	
						Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	
	Izložba „Donacije Pomorskom muzeju Crne Gore u periodu 2007 - 2017. godina“, Opština Kotor	JU Pomorski muzej Crne Gore	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ JU Pomorski muzej Crne Gore je realizovala aktivnosti na: obradi 236 poklonjenih muzejskih predmeta, konzervaciji, fotodokumentaciji, izradi tekstova, pripremi tematskog plana, dizajnu izložbe, pripremi i štampanju kataloga. Krajem 2018. godine planirano je otvaranje izložbe kojom se ujedno podstiče i promoviše filantropija kao način popunjavanja muzejskih zbirki.		2.000,00 €	
						Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	
	Izložba „Boka Kotorska okom fotografa Laforesta“, Opština Kotor	JU Pomorski muzej Crne Gore	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ JU Pomorski muzej Crne Gore je realizovala predmetnu izložbu izradom 90 fotografija sa staklenih negativa nastalih početkom XX vijeka, autora Franca i Gabrijele Laforest. Istovremeno, zbirka od 236 staklenih negativa je digitalizovana i fotodokumentovana.		1.000,00 €	
	Knjiga „Historija pomorstva Crne Gore od najstarijih vremena do 2016. godine“, Opština Kotor	JU Pomorski muzej Crne Gore je u saradnji sa prof. dr Antonom Sbutegom	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ JU Pomorski muzej Crne Gore je u saradnji sa prof. dr Antonom Sbutegom, realizovala aktivnosti na objavljivanju publikacije, kojom je kroz tumačenje političkih, ekonomskih, tehničkih i drugih procesa koji su uticali na razvoj pomorstva u svijetu, na Mediteranu i Jadranu, predstavljena istorija pomorstva Crne Gore, od antičkih vremena do savremenog doba.		4.000,00 €	
						Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	
	Objavljivanje XXV broja časopisa „Glasnik“ Narodne	JU Narodna biblioteka „Radosav	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ Časopis „Glasnik“ JU Narodne biblioteke „Radosav Ljumović“, kao stručna, godišnja		2.000,00 €	

biblioteke „Radosav Ljumović“, Glavni grad Podgorica	Ljumović“ Podgorica		publikacija, izlazi od 1994. godine. Ovogodišnji, jubilarni XXV broj, obuhvatio je, osim stručnih radova iz bibliotekarstva, književne kritike, popularizacije knjige i čitanja, i najznačajnije tekstove iz ranije objavljenih brojeva.			Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	
Stručna obrada i publikovanje pokretnog materijala koje se nalazi u kući Novice Cerovića, Opština Šavnik	JU Centar za kulturu, sport i medije Šavnik u saradnji sa JU Muzeji i galerije Nikšić	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ JU Centar za kulturu, sport i medije opštine Šavnik je, u saradnji sa JU Muzeji i galerije Nikšić, obavila stručnu obradu i izradu odgovarajuće dokumentacije o predmetima koji su pripadali i nalaze se u Kući Novice Cerovića, koja ima status nepokretno kulturno dobro.			2.000,00 €	
Digitalizacija 6 tomova knjige „Monumenta Montenegrina“, priređivača Vojislava D. Nikčevića – II faza	JU Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ JU Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“ je realizovala projekat kroz pripremu 2.579 stranica u PDF formatu, odnosno šest tomova publikacije, koji su pridruženi Digitalnoj biblioteci. Cilj Projekta je da se ova građa učini dostupnom u elektronskoj formi putem interneta najširem krugu korisnika.			8.000,00 €	
Digitalizacija književnih časopisa iz doba knjaževine i kraljevine Crne Gore	JU Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ JU Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“ je realizovala: izdvajanje građe iz fonda i katalogizaciju časopisa, skeniranje i obradu 7.076 stranica, optičko prepoznavanje karaktera, opis metapodacima i utvrđivanje autorskih prava, postavljanje objekata i opisa na Digitalnu biblioteku Crne Gore. Ovim projektom obezbijedena je digitalna forma časopisa iz doba Knjaževine i Kraljevine Crne Gore.			3.000,00 €	
Digitalna zbirka rukopisne	JU Nacionalna biblioteka	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ JU Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe			3.000,00 €	

zaostavštine vojvode Sima Popovića	Crne Gore „Đurđe Crnojević“		Crnojević“ je realizovala: izdvajanje građe iz Zbirke rukopisa (953 lista), katalogizaciju, skeniranje i obradu, optičko prepoznavanje karaktera, opis metapodacima i utvrđivanje autorskih prava, postavljanje objekata i opisa na Digitalnu biblioteku Crne Gore.			Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	
Melem na ranu - Stare ljekaruše iz rukopisne zbirke Nacionalne biblioteke Crne Gore „Đurđe Crnojević“	JU Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ JU Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“ je radi daljeg korišćenja i zaštite dijela rukopisne zbirke, priredila, prevela, digitalizovala i postavila na Digitalnu biblioteku Stare ljekaruše.			2.000,00 €	
Prezentacija biblioteke Visković – djela J. Leybach-a i Fr. Kalbrenner-a, Opština Kotor	OJU „Muzeji Kotor“, Muzej grada Perasta	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ OJU „Muzeji Kotor“, Muzej grada Perasta je obavio stručne poslove na obradi, preventivnoj zaštiti i digitalizaciji zbirke notnih zapisa iz porodične zaostavštine Viskovića, imajući u vidu da zbirka svjedoči o načinu života, građanskoj svijesti i nivou kulture u Perastu u XVIII i XIX vijeku. Priređeni notni zapisi su poslužili polaznicima ŠOSMO „Vida Matjan“ iz Kotora, koji su izveli kompozicije prema njima na cjelovečernjem koncertu u Muzeju u Perastu.			650,00 €	
Obnova i dopuna fundusa KUD-a „Njegoš“	Sekretarijat za kulturu, sport i medije Prijestonice Cetinje	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ Obezbeđivanjem kompleta nošnji za potrebe KUD „Njegoš“ Cetinje, Sekretarijat za kulturu, sport i medije, unaprjeđuje zaštitu i očuvanje muzičke nematerijalne baštine Prijestonice i Crne Gore. Ovo najstarije crnogorsko folklorno društvo kroz ovogodišnju nabavku preko 50 djelova narodne nošnje, prezentuje i čuva od zaborava tradicionalnu vještinu izrade nošnje, ali i ostale elemente etnografskog nasljeđa Crne Gore.			5.000,00 €	
Praistorijski period na teritoriji	JU Muzeji i galerije Nikšić	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ JU Muzeji i galerije Nikšić realizovao je izložbu			2.000,00 €	

	Opštine Nikšić			muzejskih predmeta iz arheološke zbirke, koji su pronađeni na lokalitetu Crvena stijena. Takođe, izrađen je dokumentarni film u trajanju od 20 minuta, o istraživanjima dva najznačajnija arheološka lokaliteta na teritoriji opštine Nikšić, Crvena stijena i Vrbička pećina.			Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	
	Reprint izdanje djela iz legata akademika Pavla Mijovića	JU Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“ objavila je reprint izdanje monografije „Umjetničko blago Crne Gore“, akademika Pavla Mijovića, štampano u 500 primjeraka.			10.000,00 € Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	
	Učešće na Berzi mediteranskog arheološkog turizma u Pestumu, Italija	Ministarstvo kulture i JU Centar za konzervaciju i arheologiju	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ Ministarstvo kulture i JU Centar za konzervaciju i arheologiju, u saradnji sa lokalnim i nacionalnim ustanovama, predstavili su arheološka istraživanja i najznačajnije arheološke lokalitete Crne Gore na Berzi mediteranskog arheološkog turizma, u Pestumu, Italija. Cilj programa je prezentacija i valorizacija arheoloških lokaliteta, destinacija od arheološkog interesa, promovisanje marketinga, poboljšanje vansezonskog turizma, te povećanje ekonomskih mogućnosti i porast zapošljavanja. Ovogodišnje učešće je izazvalo pažnju i interesovanje brojnih posjetilaca i arheologa, a naročito iz Hrvatske, Srbije, Slovenije, Slovačke, Češke, Tunisa, Grčke i drugih. Posebno je značajno učešće predstavnika Crne Gore na konferenciji „Interkulturalni dijalog, univerzalne vrijednosti identiteta kuturne baštine“ koji je ispred UNESCO-a otvorila Irina Bokova.			10.000,00 € Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	
	Prezentacija kulturnog dobra Kula vojvode	JU Centar za kulturu Plužine u saradnji sa	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ JU Centar za kulturu Plužine u saradnji sa Odborom za obnovu kule Lazara Sočice,		2019. godina/ Obimnost građe i kompleksnost	15.000,00 €	Intenziviranje aktivnosti na realizaciji

Lazara Sočice, Goransko, Opština Plužine	Odborom za obnovu kule Lazara Sočice		realizovao je dio istraživanja, sakupljanja dokumentacije, fotodokumentacije i arhivske građe od značaja za očuvanje memorije na Novicu Cerovića i kulturnu istoriju Pive. Imajući u vidu da Kula Lazara Sočice ima status kulturno dobro, projekat ima za cilj zaštitu i očuvanje ovog kulturnog dobra i prezentaciju kulturnog nasljeđa pivskog kraja.		istraživanja uslovili su produženje roka i promjenu prvobitno usvojene dinamike realizacije projekta.	Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	projekta.
Monografija „Spomeničko naslijeđe NOB-a na prostoru Pljevalja“, Opština Pljevlja– II faza	JU Zavičajni muzej Pljevlja uz podršku Opštine Pljevlja	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ JU Zavičajni muzej Pljevlja je radi pripreme teksta monografije o spomeničkom nasljeđu Pljevalja, uz podršku Opštine Pljevlja, obavio terenska i istraživanja arhivske građe i ostale dokumentacije. Konačna realizacija, odnosno štampanje publikacije je planirana za kraj 2018. godine ili početak 2019. godine.		2019. godina/ Uslijed obimnosti građe, konačna realizacija, odnosno štampanje publikacije je planirana za kraj 2018. godine ili početak 2019. godine.	700,00 € Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	Intenziviranje aktivnosti na realizaciji projekta.
Štampanje monografije Pomorskog muzeja Crne Gore - II faza, Opština Kotor	JU Pomorski muzej Crne Gore	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ Druga faza istraživačkih radova na arhivskoj građi, od značaja za osnivanje i istoriju JU Pomorski muzej Crne Gore, obavljena je uz objedinjavanje muzejske dokumentacije i izradu fotodokumentacije za period 1938-1949. godine.		2019. godina/ Obimnost građe uslovila je promjenu dinamike, te će tokom 2019. godine Muzej obaviti nastavak istraživanja, kompletiranje teksta i poslove na pripremi i štampanju.	4.000,00 € Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	Intenziviranje aktivnosti na realizaciji projekta u cjelosti.
Projekat „Evgenije	JU Pomorski	2018.	Sprovedene aktivnosti/		2019. godina/	5.000,00 €	Intenziviranje

	Popović i Crna Gora“, Opština Kotor	muzej Crne Gore	godina	JU Pomorski muzej Crne Gore je obavila naučno, istoriografsko istraživanje fondova muzeja u Italiji koji su od značaja za ostavštinu Evgenija Popovića. Do kraja 2018. godine, izvršiće se obrada i prevođenje prikupljenih dokumenata. kako bi se projekat okončao 2019. godine, izložbom i publikacijom.		Brojne aktivnosti u okviru projekta uslovile su duži rok realizacije. Do kraja 2018. godine, izvršiće se obrada i prevođenje prikupljenih dokumenata, kako bi se projekat okončao 2019. godine, izložbom i publikacijom.	Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	aktivnosti na realizaciji projekta.
	Nastavak projekta digitalizacije svežnjeva arhivskog fonda „Spisi vanrednog providura za Kotor i Albaniju i nadintendanta za Herceg-Novi“	Državni arhiv Crne Gore	-	Sprovedene aktivnosti/ Državni arhiv Crne Gore nije realizovao predmetni projekat iz razloga što se nijesu stekli zakonom propisani uslovi.		Nijesu stečeni zakonom propisani uslovi.	6.000,00 € Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	Sprovođenje aktivnosti na stvaranju svih preduslova za realizaciju projekta.
	Omaž Hamdiji Šahinpašiću (1916-2003), Opština Pljevlja	JU Zavičajni muzej Pljevlja	-	Sprovedene aktivnosti/ JU Zavičajni muzej Pljevlja nije realizovala planirani program, jer nije obezbijedila nedostajuća sredstva iz drugih izvora.		Realizacija projekta izostala je jer JU Zavičajni muzej Pljevlja nije obezbijedio sredstva planirana iz drugih izvora.	500,00 € Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	Sprovođenje aktivnosti na stvaranju svih preduslova za realizaciju projekta.

Operativni cilj 4 : Poboljšanje uslova rada ustanova i stručnih službi za primjenu zakona iz oblasti konzervatorske, muzejske, bibliotečke, kinotečke i arhivske djelatnosti

MJERA	AKTIVNOST	REALIZATOR	PERIOD REALIZACIJE	INDIKATOR REZULTATA I POSTIGNUTE VRIJEDNOSTI	STATUS REALIZACIJE	NOVI ROK REALIZACIJE UZ OBRAZLOŽENJE	OPREDIJELENA SREDSTVA IZVOR FINANSIRANJA	PREPORUKE ZA NAREDNI PERIOD SPROVOĐENJA
Tehničko- tehnološko osavremenjavan je	Nabavka opreme za izložbeni prostor stalne postavke Zavičajnog muzeja Pljevlja – etnografska zbirka, Opština Pljevlja	JU Zavičajni muzej Pljevlja	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ JU Zavičajni muzej Pljevlja je zbog preseljenja u adaptirani objekat Doma kulture, izradila plan stalne postavke za etnografski materijal, koji je, pored ostalog obuhvatio i nabavku odgovarajuće opreme.			2.000,00 €	
							Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	
	Tehničko osavremenjavanje konzervatorskih radionica, Glavni grad Podgorica	JU Centar savremene umjetnosti Crne Gore	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ JU Centar savremene umjetnosti Crne Gore je opremila dva ateljea za konzervaciju pokretnog materijala i štafelajnog slikarstva, u okviru kojih je i stolarska radionica. Nabavkom uređaja i alata, rad u ateljeima je unaprijeđen.			3.000,00 €	
							Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	
	Standardizacija kataloga i nova platforma za kataloško arhiviranje filmske građe, Glavni grad Podgorica	JU Crnogorska kinoteka	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ JU Crnogorska kinoteka je realizovala: programiranje softvera za katalogizaciju kinematografskih djela, jednonedjeljni seminar i praktičan rad za osoblje u tehničkim znanjima rada na novom kataloškom programu i obuku osoblja za katalošku obradu filmova u okviru ekspertske misije TAIEK-a. Umrežavanje sistema i izrada servera za arhiviranje i razmjenu podataka realizovaće se nakon preseljenja u novi objekat.			15.000,00 €	
	Stvaranje uslova za obavljanje	JU Centar za kulturu	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ JU Centar za kulturu Gusinje i Opština Gusinje			2.500,00 €	

bibliotečke djelatnosti, Opština Gusinje	Gusinje i Opština Gusinje		sprovele su aktivnosti na uređivanju prostora i nabavku opreme, kako bi stvorili uslove za obavljanje bibliotečke djelatnosti. Imajući u vidu da se radi o lokalnoj ustanovi kulture osnovanoj 2017. godine, kroz adaptaciju postojeće prostorije, nabavku mobilijara i informatičke opreme, obezbijeđeni su minimalni uslovi za obavljanje određenih poslova iz domena bibliotečke djelatnosti.			Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	
Unaprijeđenje uslova depoa, Opština Nikšić	JU Muzeji i galerije Nikšić	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ JU Muzeji i galerije Nikšić je izvršio opremanje prostora za čuvanje muzejskog etnografskog i arheološkog materijala. Realizacijom projekta unaprijeđeni su uslovi za čuvanje i preventivnu zaštitu, posebno muzejskog materijala sa statusom kulturno dobro.			3.500,00 € Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	
Poboljšanje uslova za multimedijalne sadržaje iz oblasti kulture, Opština Petnjica	JU Centar za kulturu Petnjica	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ JU Centar za kulturu Petnjica je nabavkom materijala sa terena i iz zanatskih radionica, započela opremanje objekta za manje multimedijalne sadržaje, sa akcentom na prezentaciju vještine izrade predmeta od tekstila lokalnog stanovništva.			4.000,00 € Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	
Tehničko-tehnološko osavremenjavanje rada u Narodnoj biblioteci „Stevan Samardžić“, Opština Pljevlja	JU Narodna biblioteka „Stevan Samardžić“ Pljevlja	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ JU Narodna biblioteka „Stevan Samardžić“, izvršila je nabavku audio-vizuelne opreme za stručnu obradu bibliografske građe, koja će biti dostupna korisnicima putem interneta.			900,00 € Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	
Tehničko – tehnološko	JU Umjetnička galerija	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ JU Umjetnička galerija „Vitomir Srbljanović“			900,00 €	

osavremenjavanje Galerije „Vitomir Srbljanović“, Opština Pljevlja	„Vitomir Srbljanović“ Pljevlja		opremila je stručnu službu nabavkom fotoaparata i personalnog računara. Predmetna oprema neophodna je radi stručne obrade i formiranje dokumentacije o umjetničkim djelima Galerije, kao i radi istraživanja i obrade umjetničkih predmeta koji su u vlasništvu određenih subjekata u Pljevljima.			Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	
Tehničko osavremenjavanje područnih odjeljenja Narodne biblioteke „Radosav Ljumović“ - „Kruševac“ i „Masline“, Glavni grad Podgorica	JU Narodna biblioteka „Radosav Ljumović“ Podgorica	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ JU Narodna biblioteka „Radosav Ljumović“ je obezbijedila računarsku opremu za područna odjeljenja i realizovala njihovo umrežavanje u informacioni sistem Biblioteke, kako bi korisnicima pružili pristup elektronskim katalozima i mreži COBISS.NET.			1.000,00 €	
Očuvanje crteža i skica Ilije Šobajića	JU Muzeji i galerije Nikšić	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ Izvršeno je opremanje prostora za čuvanje zbirke Ilije Šobajića, odgovarajućim mobilijarom. Takođe, stvoreni su bolji uslovi za zaštitu onog dijela fonda koji ima status kulturno dobro.			1.000,00 €	
Tehničko-tehnološko osavremenjavanje naučno-informativnih sredstava u Istorijskom arhivu Kotor, Opština Kotor	Državni arhiv Crne Gore, Istorijski arhiv u Kotoru	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ Državni arhiv Crne Gore, Istorijski arhiv u Kotoru je djelimično izvršio planirane aktivnosti, zbog angažovanja zaposlenih na reviziji, dopuni registra i izradi analitičkog indeksa, koji su bili prioritetni.		2019. godina/ Projekat nije realizovan u cjelosti iz objektivnih razloga. Nastavak aktivnosti planiran u 2019. godini.	2.000,00 €	Intenziviranje aktivnosti na realizaciji projekta.
Opremanje Franjevačke	Opština Kotor i Ekumenski	-	Sprovedene aktivnosti/ Opština Kotor i Ekumenski centar „Don Branko		2019. godina/ Iz objektivnih	10.000,00 €	Realizacija pripremnih

	biblioteke „Don Niko Luković“	centar „Don Branko Sbutega“		Sbutega“ nisu realizovali planirani projekat koji se odnosio na opremanje prostora i izradu polica za prezentaciju vrijedne bibliografske građe Franjevačke biblioteke, jer nijesu prethodne aktivnosti sprovedene iz objektivnih razloga.		razloga nijesu sprovedene pripremne aktivnosti, koje su uslov za realizaciju projekta.	Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	aktivnosti i aktivnosti na opredjeljenju novih sredstava
--	-------------------------------	-----------------------------	--	--	--	--	--	--

Operativni cilj 4 : Implementacija odredbi Zakona o zaštiti prirodnog i kulturno-istorijskog područja Kotora

MJERA	AKTIVNOST	REALIZATOR	PERIOD REALIZACIJE	INDIKATOR REZULTATA I POSTIGNUTE VRIJEDNOSTI	STATUS REALIZACIJE	NOVI ROK REALIZACIJE UZ OBRAZLOŽENJE	OPREDIJELENA SREDSTVA/ IZVOR FINANSIRANJA	PREPORUKE ZA NAREDNI PERIOD SPROVOĐENJA
Savjet za upravljanje Područjem Kotora	Administrativno-tehnički poslovi za potrebe Savjeta za upravljanje Područjem Kotora	Sekretarijat za zaštitu prirodne i kulturne baštine Opštine Kotor	2018. godina	Sprovedene aktivnosti/ Shodno članu 12 Zakona o zaštiti prirodnog i kulturno-istorijskog područja Kotora, administrativno-tehničke poslove za potrebe Savjeta vrši Sekretarijat za zaštitu prirodne i kulturne baštine Opštine Kotor. Sredstva za obavljanje navedenih poslova, obezbjeđuje organ državne uprave nadležan za poslove kulture, u skladu sa godišnjim programom zaštite i očuvanja kulturnih dobara, u visini od 12.500,00 eura i Opština Kotor po osnovu ostvarenih namjenskih prihoda iz člana 20 ovog zakona, u visini od 12.500,00 eura. Shodno navedenom, realizovane su aktivnosti za 2018. godinu u skladu sa zakonskim rješenjem.			12.500,00 € Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2018.	

III PREPORUKE ZA NAREDNE FAZE SPROVOĐENJA STRATEŠKOG DOKUMENTA

Program zaštite i očuvanja kulturnih dobara donosi se na godišnjoj osnovi i u skladu sa pomenutim predviđa realizaciju projekata na godišnjem nivou. Imajući u vidu brojne objektivne/nepredviđene okolnosti i razloge, koji su nerijetko od uticaja na zadatu dinamiku realizacije projekata, preporuke za dalje sprovođenje godišnjih programa odnose se na blagovremeno sprovođenje svih pripremnih aktivnosti i zakonskih procedura od strane podnosilaca prijava/realizatora i stvaranje preduslova za uspješnu realizaciju projekata, kako bi se izbjeglo neželjeno produženje prvobitno utvrđenih rokova i time obezbijedilo uspješno ispunjenje obaveza, odnosno planiranih aktivnosti, od strane realizatora.